C/2024/6740

26.11.2024

P9_TA(2024)0105

Vykonávanie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky – výročná správa za rok 2023

Uznesenie Európskeho parlamentu z 28. februára 2024 „Vykonávanie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky – výročná správa za rok 2023“ (2023/2119(INI))

(C/2024/6740)

Európsky parlament,

— so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

— so zreteľom na hlavu V Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“), a najmä na jej kapitolu 2 oddiel 2 o ustanoveniach o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike (ďalej len „SBOP“),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/697 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky obranný fond (EDF) a zrušuje nariadenie (EÚ) 2018/1092 ([1]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie ([2]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2418 z 18. októbra 2023, ktorým sa zriaďuje nástroj na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) ([3]),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1525 z 20. júla 2023 o podpore výroby munície ([4]),

— so zreteľom na správu o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (COM(2023)0160),

— so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú opatrenia na posilnenie solidarity a kapacít Únie na odhaľovanie kybernetických hrozieb a incidentov, prípravu a reakciu na ne (COM(2023) 0209),

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2017/2315 z 11. decembra 2017 o nadviazaní stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO) a stanovení zoznamu zúčastnených členských štátov ([5]),

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2021/509 z 22. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky mierový nástroj (EPF) a ktorým sa zrušuje rozhodnutie (SZBP) 2015/528 ([6]),

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/1970 zo 17. októbra 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2010/452/SZBP o pozorovateľskej misii Európskej únie v Gruzínsku, EUMM Georgia ([7]),

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/1968 zo 17. októbra 2022 o vojenskej pomocnej misii Európskej únie na podporu Ukrajiny (EUMAM Ukraine) ([8]),

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2022/2507 z 19. decembra 2022, ktorým sa mení rozhodnutie 2010/452/SZBP o pozorovateľskej misii Európskej únie v Gruzínsku, EUMM Georgia ([9]),

([1]) Ú. v. EÚ L 170, 12.5.2021, s. 149.
([2]) Ú. v. EÚ L 791, 21.3.2019, s. 1.
([3]) Ú. v. EÚ L, 2023/2418, 26.10.2023 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj, .
([4]) Ú. v. EÚ L 185, 24.7.2023, s. 7.
([5]) Ú. v. EÚ L 331, 14.12.2017, s. 57.
([6]) Ú. v. EÚ L 102, 24.3.2021, s. 14.
([7]) Ú. v. EÚ L 270, 18.10.2022, s. 93.
([8]) Ú. v. EÚ L 270, 18.10.2022, s. 85.
([9]) Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2022, s. 110.

— so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2023/162 z 23. januára 2023 o misii Európskej únie v Arménsku (EUMA) ([10]),

— so zreteľom na závery Európskej rady zo 14. a 15. decembra 2023 týkajúce sa rozhodnutia začať prístupové rokovania s Ukrajinou a Moldavskou republikou, začať prístupové rokovania s Bosnou a Hercegovinou, hneď ako sa dosiahne potrebný stupeň súladu s kritériami členstva, a udeliť štatút kandidátskej krajiny Gruzínsku za predpokladu, že sa prijmú príslušné kroky stanovené v odporúčaní Komisie z 8. novembra 2023,

— so zreteľom na vyhlásenie vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zo 16. februára 2024 o plánovanej izraelskej vojenskej operácii v Rafahu,

— so zreteľom na závery Rady z 22. januára 2018 o integrovanom prístupe k vonkajším konfliktom a krízam a z 24. januára 2022 o bezpečnostnej situácii v Európe,

— so zreteľom na závery Rady z 21. februára 2022 o predĺžení a posilnení vykonávania koncepcie koordinovanej námornej prítomnosti v Guinejskom zálive,

— so zreteľom na vyhlásenie z Versailles prijaté na neformálnom stretnutí hláv štátov a predsedov vlád 11. marca 2022,

— so zreteľom na Strategický kompas pre bezpečnosť a obranu – za Európsku úniu, ktorá chráni svojich občanov, hodnoty a záujmy a prispieva k medzinárodnému mieru a bezpečnosti, ktorý schválila Rada 21. marca 2022 a Európska rada 25. marca 2022 a na výročnú správu o pokroku pri vykonávaní Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu vydanú v marci 2023,

— so zreteľom na pakt o civilnej SBOP – Smerom k účinnejším civilným misiám, ktorý Rada schválila 22. mája 2023,

— so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 18. mája 2022 s názvom Analýza nedostatočných investícií do obrany a ďalší postup (JOIN(2022)0024),

— so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. marca 2023 o aktualizácii stratégie námornej bezpečnosti EÚ a jej akčného plánu s názvom Posilnená stratégia námornej bezpečnosti EÚ pre vyvíjajúce sa námorné hrozby (JOIN(2023)0008),

— so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. marca 2023 s názvom Stratégia kybernetickej bezpečnosti EÚ v digitálnej dekáde (JOIN(2023)0009),

— so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. novembra 2022 s názvom Akčný plán v oblasti vojenskej mobility 2.0 (JOIN(2022)0048),

— so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. septembra 2023 s názvom Smerom k odolnejšej, ku konkurencieschopnejšej a k udržateľnejšej Európe (COM(2023)0558),

— so zreteľom na 8. správu o pokroku vo vykonávaní spoločného súboru návrhov schválených Radou EÚ a Radou NATO 6. decembra 2016 a 5. decembra 2017, ktorú 16. júna 2023 spoločne predložili podpredseda Komisie/vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) a generálny tajomník NATO Rade EÚ a Severoatlantickej rade,

— so zreteľom na Severoatlantickú zmluvu,

— so zreteľom na strategickú koncepciu NATO 2022 a komuniké zo samitu NATO 2023 vo Vilniuse,

— so zreteľom na vyhlásenie zo samitu v Madride prijaté hlavami štátov a predsedami vlád, ktorí sa zúčastnili na stretnutí Severoatlantickej rady v Madride 29. júna 2022,

([10]) Ú. v. EÚ L 22, 24.1.2023, s. 29.

— so zreteľom na tri spoločné vyhlásenia o spolupráci medzi EÚ a NATO podpísané 8. júla 2016, 10. júla 2018 a 10. januára 2023,

— so zreteľom na Chartu Organizácie Spojených národov, najmä na jej článok 2 ods. 4 zakazujúci použitie sily a článok 51 o inherentnom práve na individuálnu a kolektívnu sebaobranu,

— so zreteľom na rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1325(2000), č. 1889 (2013), č. 2122 (2013), č. 2242 (2015) a č. 2493 (2019) o ženách, mieri a bezpečnosti a na rezolúcie č. 2250 (2015), 2419 (2018) a 2535 (2020) o mládeži, mieri a bezpečnosti,

— so zreteľom na Dohovor OSN o morskom práve (UNCLOS),

— so zreteľom na rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN týkajúce sa Cypru a tlačové vyhlásenie Bezpečnostnej rady OSN o Cypre z 21. augusta 2023,

— so zreteľom na svoje uznesenie z 5. mája 2022 o hrozbách pre stabilitu, bezpečnosť a demokraciu v západnej a sahelskej Afrike ([11]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 18. januára 2023 o vykonávaní spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky – výročná správa za rok 2022 ([12]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 19. januára 2023 o humanitárnych dôsledkoch blokády v Náhornom Karabachu ([13]),

— so zreteľom na svoje uznesenie z 9. marca 2022 ([14]) a 1. júna 2023 ([15]) o zahraničnom zasahovaní do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií,

— so zreteľom na svoje uznesenia z 15. marca 2023 o vzťahoch medzi EÚ a Arménskom ([16]) a o vzťahoch medzi EÚ a Azerbajdžanom ([17]),

— so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 18. apríla 2023 o vykonávaní civilnej SBOP a inej pomoci EÚ v oblasti civilnej bezpečnosti ([18]),

— so zreteľom na svoje odporúčanie Rade a PK/VP z 8. júna 2022 o zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politike EÚ po útočnej vojne Ruska proti Ukrajine ([19]),

— so zreteľom na svoje odporúčanie Rade, Komisii a PK/VP z 5. októbra 2022 o strategických vzťahoch a partnerstve EÚ s Africkým rohom ([20]),

— so zreteľom na svoje odporúčanie Rade, Komisii a PK/VP z 23. novembra 2022 týkajúce sa novej stratégie EÚ pre rozširovanie ([21]),

— so zreteľom na svoje uznesenie Európskeho parlamentu z 19. apríla 2023 o kapacite rýchleho nasadenia EÚ, bojových skupinách EÚ a článku 44 Zmluvy o EÚ: ďalší postup ([22]),

— so zreteľom na svoje odporúčanie z 10. februára 1999 týkajúce sa zriadenia civilného mierového zboru ([23]),

— so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A9-0403/2023),

([11]) Ú. v. EÚ C 465, 6.12.2022, s. 137.
([12]) Ú. v. EÚ C 214, 16.6.2023, s. 54.
([13]) Ú. v. EÚ C 214, 16.6.2023, s. 104.
([14]) Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 61.
([15]) Prijaté texty, P9_TA(2023)0219.
([16]) Ú. v. EÚ C, C/2023/404, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/404/oj.
([17]) Ú. v. EÚ C, C/2023/405, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/405/oj.
([18]) Ú. v. EÚ C, C/2023/445, 1.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/445/oj.
([19]) Ú. v. EÚ C 493, 27.12.2022, s. 136.
([20]) Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 115.
([21]) Ú. v. EÚ C 167, 11.5.2023, s. 105.
([22]) Ú. v. EÚ C, C/2023/448, 1.12.2023 ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/448/oj.
([23]) Ú. v. ES C 150, 28.5.1999, s. 164.

A. keďže európsky kontinent čelí najkomplexnejšej kombinácii vojenských aj nevojenských hrozieb spôsobených nezákonnou útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, ktorá vážne ohrozila bezpečnosť a stabilitu EÚ; keďže ruská agresia porušuje medzinárodné právo, zásady Charty OSN a Helsinského záverečného aktu a je útokom na medzinárodný poriadok založený na pravidlách, čím ohrozuje kľúčovú zásadu zákazu použitia sily v medzinárodných vzťahoch; keďže útočná vojna Ruska voči Ukrajine súbežne s využívaním iných problémov ako energia, dodávky potravín a informácie ako zbraň naznačila vznik konkurencieschopnejšieho a menej bezpečného medzinárodného geopolitického prostredia;

B. keďže takéto nevojenské hrozby zahŕňajú dezinformácie, kybernetické útoky, hospodársky tlak, vydieranie potravinami a energiami, inštrumentalizácia migrácie a podvratný politický vplyv, ktoré hľadajú podporu nelegitímnym vojenským operáciám Ruska;

C. keďže ruská útočná vojna proti Ukrajine, ako aj zvýšená asertivita iných regionálnych a globálnych aktérov, ako sú Čína, Irán a niektoré krajiny Perzského zálivu, destabilizujú bezprostredné susedstvo EÚ, a to aj prostredníctvom strategických investícií a dezinformačných kampaní, ale v niektorých prípadoch aj poskytovaním politickej, finančnej, operačnej a logistickej podpory nepriateľským subjektom v regióne; keďže EÚ musí zabezpečiť väčšiu podporu, najmä pre kandidátske krajiny, s cieľom zachovať stabilitu a bezpečnosť a intenzívnejšiu spoluprácu v oblasti obrany, najmä pokiaľ ide o boj proti dezinformáciám a hybridnej vojne; keďže budúcnosť západného Balkánu a krajín východného susedstva je v EÚ;

D. keďže pretrvávajúce pokusy Ruska destabilizovať EÚ a oslabiť európsku bezpečnostnú architektúru si vyžadujú, aby EÚ podstatne posilnila súdržnosť a účinnosť svojej zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politiky a svojej strategickej suverenity, stanovila svoje vlastné strategické ciele, bránila svoje záujmy, hodnoty a občanov v rámci svojich hraníc aj mimo nich, na západnom Balkáne a v bezprostrednom východnom a južnom susedstve, zabezpečila mier, ľudskú bezpečnosť, udržateľný rozvoj a demokraciu a podporovala svojich partnerov;

E. keďže strategické prostredie európskeho kontinentu ako celku je veľmi nestále s otvorenými alebo latentnými konfliktmi vo väčšine susedných regiónov, od Kaukazu po Sahel a od Blízkeho východu po určité oblasti severnej Afriky; keďže okrem anexie Krymu a Doneckej, Chersonskej, Luhanskej a Záporožskej oblasti na Ukrajine Rusko naďalej okupuje gruzínske regióny Abcházsko a Južné Osetsko a Podnestersko v Moldavskej republike, čo poukazuje na potrebu nepretržitej prítomnosti SBOP v regióne;

F. keďže spolupráca EÚ s niektorými africkými krajinami je sporná; keďže EÚ a jej členské štáty musia vyhodnotiť účinnosť misií a operácií SBOP EÚ;

G. keďže Ukrajine treba poskytnúť potrebné vojenské spôsobilosti, a to pokiaľ bude potrebné, aby Ukrajina dosiahla rozhodné vojenské víťazstvo na ukončenie nezákonnej útočnej vojny Ruska, obnovenie zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc a odradenie od akejkoľvek budúcej agresie; keďže Ukrajina tým, že sa bráni, chráni aj európske hodnoty a základné bezpečnostné záujmy a bojuje za ne; keďže spolupráca medzi EÚ a NATO má zásadný význam pri koordinácii dodávok zbraní na Ukrajinu;

H. keďže je naliehavo potrebné, aby EÚ posilnila svoje spôsobilosti, a to aj nadviazaním na bezprecedentnú podporu pre Ukrajinu a zvýšením financovania Európskeho obranného fondu (EDF), vojenskej mobility, a najmä Európskeho mierového nástroja (EPF), prostredníctvom ktorého EÚ poskytla Ukrajine vojenské vybavenie v hodnote viac ako 5 miliárd EUR, ako aj prostredníctvom projektov stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO) a vojenských a civilných misií SBOP; keďže EÚ musí ďalej podporovať výskum, technologický rozvoj a inovácie v oblasti bezpečnosti a obrany, ale aj v oblasti kybernetickej bezpečnosti;

I. keďže v roku 2023 Európsky parlament a Rada uzavreli dohody o nástroji na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) a aktu na podporu výroby munície (ASAP), ktorých cieľom je podporiť spoločné obstarávanie výrobkov obranného priemyslu, zvýšiť výrobnú kapacitu európskeho obranného priemyslu, doplniť vyčerpané zásoby a znížiť fragmentáciu v odvetví verejného obstarávania v oblasti obrany; keďže sú potrebné ďalšie iniciatívy na vytvorenie skutočnej európskej integrácie v oblasti obrany vrátane európskeho investičného programu v oblasti obrany (EDIP) a stratégie v oblasti európskeho obranného priemyslu;

J. keďže bez značného rozpočtového úsilia nebudú mať tieto obranné nástroje očakávaný vplyv na vojenskú podporu Ukrajine, ani na rozvoj skutočnej európskej obrannej spôsobilosti a konkurencieschopnej obrannej technologickej a priemyselnej základne EÚ (EDTIB); keďže viacročný finančný rámec (VFR) a jeho revízia neprinášajú žiadne zlepšenie rozpočtu vyčleneného na európsku obranu; keďže boli vypracované návrhy na vytvorenie spoločného obranného fondu vo výške 100 miliárd EUR, ktorý by bol zameraný na okamžité zvýšenie domácej výroby zbraní a munície a ktorý by sa financoval z európskych dlhopisov;

K. keďže maximalizácia obranných spôsobilostí EÚ a členských štátov si vyžaduje inteligentnejšie výdavky a väčšie spoločné obstarávanie; keďže budovanie spôsobilostí a ich prispôsobenie vojenským potrebám si vyžaduje rozvoj spoločnej strategickej kultúry, vnímania hrozieb a rozvoj a kombináciu riešení v oblasti doktrín a koncepcií; keďže EÚ musí pripraviť svoj budúci rámec pre obrannú spoluprácu v oblasti vojenských spôsobilostí, od ich koncepcie cez ich rozvoj až po ich operačné nasadenie, s cieľom zvýšiť našu obrannú pripravenosť v rámci spoločného úsilia;

L. keďže útočná vojna Ruska proti Ukrajine opätovne potvrdila úlohu NATO ako základu kolektívnej obrany svojich členov a nevyhnutnosti silnej transatlantickej väzby; keďže vojna zdôraznila aj nedostatok investícií do bezpečnosti a obrany v mnohých členských štátoch EÚ a NATO; keďže rozhodnutie vedúcich predstaviteľov NATO vyčleniť minimálne 2 % HDP na výdavky na obranu zrealizovalo len niekoľko členských štátov NATO; keďže cielené 2 % výdavkov by mali predstavovať minimum pre krajiny NATO EÚ, a nie strop výdavkov na obranu;

M. keďže teroristické útoky hnutia Hamas na Izrael poukázali na nestabilnú a dynamickú bezpečnostnú situáciu na Blízkom východe a na potrebu, aby EÚ a ďalší medzinárodní aktéri prevzali väčšiu zodpovednosť a pomáhali vládam a organizáciám občianskej spoločnosti v regióne pri dosahovaní trvalého a udržateľného mieru, najmä tým, že budú naďalej podporovať riešenie založené na existencii dvoch štátov medzi Izraelom a Palestínou, ako aj bojovať proti terorizmu a radikalizácii v tomto regióne; keďže 7. októbra 2023 bolo počas odsúdeniahodného teroristického útoku spáchaného hnutím Hamas zabitých 1 139 izraelských občanov a cudzích štátnych príslušníkov a 240 ľudí bolo unesených ako rukojemníci; keďže v dôsledku reakcie izraelskej vlády boli v Pásme Gazy zabité desiatky tisíc nevinných Palestínčanov a stovky zamestnancov OSN, zdravotníckych pracovníkov a novinárov; keďže pokračujúce bombardovanie a nútená evakuácia Palestínčanov na juh Pásma Gazy spôsobili zúfalú a rýchlo sa zhoršujúcu humanitárnu situáciu; keďže v dôsledku útokov izraelských síl a osadníkov prišlo od 7. októbra 2023 na Západnom brehu o život najmenej 330 Palestínčanov;

N. keďže pokračujúce útoky v Červenom mori z oblastí Jemenu kontrolovaných húthimi za podpory Iránu predstavujú významnú hrozbu pre slobodu plavby, námornú bezpečnosť a medzinárodný obchod; keďže ďalšie útoky rôznych milícií podporovaných Iránom v Iraku a Sýrii ďalej zvyšujú riziko regionálnej eskalácie; keďže riziko eskalácie konfliktu v regióne je najvyššie za celé desaťročia;

O. keďže cieľom Strategického kompasu je poskytnúť EÚ potrebné strategické usmernenia a realistické a operačné nástroje na prechod na koherentnú a dôveryhodnú obrannú politiku založenú na výrazne posilnenej vojenskej spolupráci medzi členskými štátmi, a tak z nej spraviť účinného a schopného garanta bezpečnosti a asertívneho globálneho aktéra, a to aj vzhľadom na nový bezpečnostný kontext, so schopnosťou rýchlo reagovať na krízy mimo EÚ; keďže vedúci predstavitelia EÚ sa zaviazali vypracovať spôsoby flexibilnejšieho rozhodovania, najmä prostredníctvom článku 44 ZEÚ, ktorý umožňuje koalíciám ochotných štátov viesť misie a operácie v mene EÚ; keďže na to, aby sa EÚ mohla orientovať v súčasnom medzinárodnom prostredí, musí zaujať holistický prístup k riešeniu všetkých hrozieb, ktorým čelí;

P. keďže Strategický kompas pozitívne prispieva ku globálnej a transatlantickej bezpečnosti a musí byť koherentný a zlučiteľný so strategickou koncepciou NATO; keďže spolupráca medzi EÚ a NATO sa v poslednom čase výrazne zlepšila; keďže článok 5 Severoatlantickej zmluvy, ako aj článok 42 ods. 7 ZEÚ obsahujú doložku o vzájomnej obrane pre ich členov; keďže v článku 222 ZFEÚ sa ďalej uvádza „doložka o solidarite“ medzi členskými štátmi EÚ;

Q. keďže, ako sa uvádza v Strategickom kompase, EÚ musí ďalej pokročiť vo svojej ambícii dosiahnuť otvorenú strategickú autonómiu a technologickú suverenitu a zároveň posilniť svoje partnerstvá s podobne zmýšľajúcimi partnermi s cieľom chrániť svoje hodnoty a záujmy, ako aj svojich spojencov a susedov;

R. keďže SBOP má 9 vojenských misií a 13 civilných misií s viac ako 4 000 členným personálom; keďže rozhodovací proces misií a operácií SBOP je často pomalý a trpia nadmerným mikroriadením zo strany Rady, ako aj obmedzenými finančnými, logistickými a ľudskými zdrojmi; keďže členské štáty nasadzujú do misií a operácií menej personálu; keďže takéto prekážky obmedzujú celkovú účinnosť misií a operácií SBOP; keďže jedným z cieľov Strategického kompasu je posilniť civilné a vojenské misie a operácie SBOP EÚ tým, že sa im poskytnú pevnejšie a pružnejšie mandáty, podporí sa rýchly a pružnejší rozhodovací proces a zabezpečí sa väčšia finančná solidarita;

S. keďže misie a operácie SBOP sú zamerané na posilnenie odolnosti a stability európskeho susedstva, ako sú Stredozemie, Južný Kaukaz a oblasť Čierneho mora, západný Balkán a Africký roh, a to poskytovaním služieb, ako sú armáda, polícia, pobrežná stráž, odborná príprava v oblasti riadenia hraníc a budovanie kapacít; keďže ak majú misie SBOP dosiahnuť ciele misie, musia začať s poradenstvom a odbornou prípravou v oblasti zvládania nových a prelomových technológií, ktoré rýchlo vstupujú do prostredia „zmrazeného konfliktu“;

T. keďže integrovaný prístup EÚ k vonkajším konfliktom a krízam zabezpečuje koherentné využívanie rôznych kapacít EÚ, v rámci ktorého by jej bezpečnostná a obranná politika mala dopĺňať ďalšie civilné nástroje s cieľom prispieť k bezpečnosti ľudí a udržateľnému miery v Európe a širšom svete;

U. keďže konflikty neúmerne postihujú ženy a dievčatá a okrem iného zintenzívňujú rodovo motivované násilie, čo dokazuje aj neopodstatnená útočná vojna Ruska proti Ukrajine; keďže ženy sú v civilných misiách SBOP, vojenských misiách a vojenských operáciách veľmi nedostatočne zastúpené; keďže účasť žien na udržiavaní mieru a vojenských operáciách by sa mala podporovať a posilňovať;

V. keďže vojenská pomocná misia EÚ na podporu Ukrajiny (EUMAM) preukázala pozitívny vplyv misií a operácií SBOP s potrebnými zdrojmi a príspevkami členských štátov; keďže misia EUMAM už dosiahla cieľ 30 000 vyškolených ukrajinských vojakov; keďže na základe súčasných výsledkov a trendov je misia EUMAM pripravená vyškoliť viac ukrajinského vojenského personálu s cieľom dosiahnuť cieľ 60 000 vojakov; keďže misia je tiež pripravená podľa potreby integrovať letecký a námorný výcvik a reagovať na akékoľvek iné naliehavé požiadavky Ukrajiny na výcvik;

W. keďže misie a operácie SBOP sú často terčom hybridných hrozieb vrátane kampaní zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania, čo ohrozuje ich účinnosť pri stabilizácii krajiny, v ktorej sú nasadené; keďže útvar pre plánovanie a vedenie civilných operácií EÚ (CPCC) a útvar pre plánovanie a vedenie vojenských operácií (MPCC) musia zvážiť, ako chrániť nasadenú silu pred hybridnými hrozbami;

X. keďže Rusko využíva súkromné vojenské spoločnosti, ako je Wagnerova skupina, ako súčasť súboru nástrojov hybridnej vojny s cieľom zachovať hodnoverné popieranie a zároveň úspešne uplatňovať vplyv v rôznych regiónoch a získať prístup k prírodným zdrojom a kritickej infraštruktúre; keďže Wagnerova skupina údajne spáchala zverstvá na Ukrajine, v Mali, Líbyi, Sýrii a Stredoafrickej republike; keďže posilnila protieurópske nálady, najmä v krajinách so silnou prítomnosťou EÚ alebo ktoré sú hostiteľmi misií SBOP; keďže situáciu v Mali, Burkine Faso a Nigeri charakterizuje, že ich pučisti odmietajú spolupracovať s inými partnermi vrátane výcvikovej misie EU Mali (EUTM), regionálnymi organizáciami, ako aj misiou MINUSMA;

Y. keďže po júlovom prevrate v Nigeri sa pučisti rozhodli pripraviť prípad na stíhanie legitímneho nigerského prezidenta Mohameda Bazouma za „vlastizradu“; keďže Hospodárske spoločenstvo západoafrických štátov (ECOWAS) uplatňuje „dvojúrovňovú“ politiku: na jednej strane sprostredkovaním a na druhej strane uplatňovaním sankcií (obchodných, bankových a individuálnych); keďže EÚ vyjadrila silnú podporu spoločenstvu ECOWAS, vôľu pripraviť samostatný režim sankcií a ochotu preskúmať akúkoľvek žiadosť spoločenstva ECOWAS o ďalšiu podporu; keďže po prevrate obe misie SBOP (misia EÚ na budovanie kapacít EUCAP Sahel Niger a vojenská partnerská misia EÚ v Nigeri EUMPM) pozastavili svoje operačné činnosti a v krajine si ponechali len potrebný základný personál; keďže štyri prebiehajúce opatrenia pomoci z EPF (spolu 74 miliónov EUR) boli pozastavené; keďže misie EUTM a EUCAP v regióne Sahel a tiež v Stredoafrickej republike nepriniesli očakávané výsledky;

Z. keďže nestabilita a neistota v južnom susedstve a v regióne Sahel sú úzko prepojené s riadením európskych vonkajších hraníc a naďalej preň predstavujú výzvu; keďže pomocná misia EÚ pre integrované riadenie hraníc v Líbyi a operácia námorných síl pod vedením EÚ v Stredozemí (IRINI) prispievajú k úsiliu o udržateľný mier, bezpečnosť a stabilitu vykonávaním zbrojného embarga a bojom proti nedovolenému obchodovaniu so zbraňami a s ľuďmi;

AA. keďže škodlivé zahraničné zasahovanie a dezinformačné kampane, najmä sponzorované Ruskom a v niektorých prípadoch inými aktérmi, ako sú Čína a Irán, sú značnou výzvou pre zahraničnú politiku EÚ;

AB. keďže nárast využívania hybridných útokov a hrozieb, o čom svedčia činnosti Ruska v EÚ, na Ukrajine, v Afrike a inde, si vyžaduje vytvorenie komplexných nástrojov na odhaľovanie takýchto incidentov, prevenciu a reakciu na ne a na ochranu občanov a aktív Únie prostredníctvom transformácie tradičných vojenských kapacít, zlepšenia bezpečnosti kritickej infraštruktúry, boja proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu a ďalšieho rozvoja vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti; keďže Čína takisto preukázala zvýšené využívanie taktiky hybridnej vojny, a to aj v indicko-tichomorskom a Juhočínskom mori, s cieľom oslabiť stabilitu a bezpečnosť EÚ;

AC. keďže hybridné hrozby budú v nasledujúcich rokoch znamenať zvýšené využívanie systematickej kombinácie informačnej vojny, agilných vojenských manévrov, masovej kybernetickej vojny a vznikajúcich a prelomových technológií, od morského dna až po vesmír, pričom budú nasadené pokročilé vesmírne sledovacie a úderné systémy, ktoré budú umožnené pokročilou umelou inteligenciou (AI), kvantovou výpočtovou technikou, čoraz „inteligentnejšími“ technológiami rojov dronov, útočnými kybernetickými schopnosťami, hypersonickými raketovými systémami a nanotechnológiou a biologickou vojnou;

AD. keďže približne 90 % zahraničného obchodu EÚ sa prepravuje po mori; keďže približne dve tretiny svetových dodávok ropy a zemného plynu sa ťažia na mori alebo sa prepravujú po mori; keďže až 90 % medzinárodných prenosov údajov a komunikácií sa prenáša cez podmorské káble; keďže organizovaná trestná činnosť a obchodníci s drogami vykonávajú významnú časť svojich činností po mori, a to aj s využitím ponorných alebo poloponorných dopravných prostriedkov alebo vybavenia, ktoré je pre orgány presadzovania práva ťažké zadržať;

AE. keďže spolupráca v oblasti bezpečnosti a obrany s partnermi a spojencami má zásadný význam pre ambíciu EÚ stať sa poskytovateľom medzinárodnej bezpečnosti; keďže spolupráca s organizáciami ako OSN, NATO, Africká únia (AÚ), Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), Združenie národov juhovýchodnej Ázie, ako aj s mnohými spojencami a podobne zmýšľajúcimi partnermi má zásadný význam pre úspešné vykonávanie SBOP;

AF. keďže Spojené štáty sú najdôležitejším spojencom EÚ; keďže spoločná spolupráca, partnerstvo a priateľstvo medzi EÚ a USA, ktoré sa okrem iného odrážajú prostredníctvom našej spoločnej spolupráce v rámci NATO, sú základom našej spoločnej slobody, prosperity, demokracie a bezpečnosti;

AG. keďže Latinská Amerika je strategickým partnerom EÚ a keďže existuje veľký nevyužitý potenciál vybudovať skutočné strategické partnerstvo, a to aj v oblasti bezpečnostnej spolupráce;

AH. keďže Komisia a Európsky parlament sú odhodlané posilniť EÚ ako vonkajšieho aktéra, ktorý je schopný konať strategickejšie a autonómnejšie;

AI. keďže arktický región je čoraz dôležitejší z hľadiska geopolitiky, hospodárskeho rozvoja a dopravy a zároveň čelí výzvam spojeným so zmenou klímy a militarizáciou;

AJ. keďže čoraz agresívnejšie správanie Číny, najmä v jej vlastnom susedstve, ako je Taiwanský prieliv a Juhočínske more, predstavuje riziko pre regionálnu a globálnu bezpečnosť; keďže Čína už mnoho rokov podporuje alternatívnu argumentáciu, ktorá spochybňuje demokratické hodnoty, otvorené trhy a medzinárodný poriadok založený na pravidlách; keďže rastúci vplyv Číny v medzinárodných organizáciách bránil pozitívnemu pokroku a ďalej vylučuje Taiwan z oprávnenej a zmysluplnej účasti;

AK. keďže Spojené štáty, Japonsko a Južná Kórea usporiadali 18. augusta 2023 historické prvé trojstranné stretnutie; keďže vzájomná spolupráca medzi podobne zmýšľajúcimi krajinami, najmä v indicko-tichomorskom regióne, má zásadný význam pre zabezpečenie mierového a prosperujúceho rozvoja regiónu; keďže EÚ by sa mala usilovať aj o posilnenie spolupráce v oblasti bezpečnosti s týmito podobne zmýšľajúcimi krajinami v regióne;

AL. keďže Kosovo a dialóg medzi Belehradom a Prištinou, ktorý sprostredkúva EÚ, čelia hrozbám destabilizácie; keďže operácia EUFOR Althea zohráva kľúčovú úlohu pre bezpečnosť a stabilitu Bosny a Hercegoviny a regiónu;

AM. keďže kultúrne dedičstvo má univerzálny rozmer ako svedectvo histórie, ktoré nemožno oddeliť od identity národov a ktoré musí medzinárodné spoločenstvo chrániť a zachovávať pre budúce generácie;

AN. keďže je potrebný komplexný prístup k budovaniu mieru so zapojením civilných odborníkov s cieľom realizovať praktické mierové opatrenia; keďže miestne a medzinárodné mimovládne organizácie vykonávajú kľúčové činnosti zamerané na predchádzanie konfliktom a mierové riešenie konfliktov a je mimoriadne dôležité čo najlepšie využiť ich skúsenosti;

1. vyjadruje znepokojenie nad rýchlo sa zhoršujúcou globálnou bezpečnostnou situáciou a domnieva sa, že v týchto časoch vysokej neistoty je európska a transatlantická jednota, ako aj úzka spolupráca s podobne zmýšľajúcimi partnermi na celom svete potrebnejšia ako kedykoľvek predtým s cieľom riešiť výzvy spôsobené viacerými globálnymi krízami, konať proaktívne a rozhodne reagovať na hrozby pre medzinárodný poriadok založený na pravidlách a uľahčiť účinné vykonávanie SBOP;

2. vyjadruje jednotu s Ukrajinou a dôrazne odsudzuje nezákonnú, nevyprovokovanú a neodôvodnenú útočnú vojnu Ruska; vyjadruje poľutovanie nad globálnymi dôsledkami nezákonnej útočnej vojny Ruska, ktorá postihuje krajiny a zraniteľné spoločnosti na celom svete zvýšenými cenami energií a nedostatkom potravín a ktorá tiež hrubo porušuje a ohrozuje medzinárodné právo a zásady Charty OSN a oslabuje európsku a globálnu bezpečnosť a stabilitu; uznáva, že Rusko pokračuje vo svojej útočnej vojne proti Ukrajine s podporou Bieloruska, Iránu a Severnej Kórey a udržiava aktívnu vojenskú prítomnosť tam, kde to považuje za strategicky dôležité;

3. čo najdôraznejšie odsudzuje hanebné teroristické útoky vrátane brania rukojemníkov, ktorých sa teroristická skupina Hamas dopustila voči Izraelu; vyjadruje svoju podporu Izraelskému štátu a jeho ľudu, ako aj palestínskemu civilnému obyvateľstvu v Pásme Gazy a na západnom brehu Jordánu; požaduje okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých rukojemníkov, ktorých uniesla teroristická skupina Hamas, a to vrátenie tiel mŕtvych rukojemníkov; zdôrazňuje právo Izraela brániť sa v súlade s medzinárodným právom a medzinárodným humanitárnym právom; zdôrazňuje, že všetky strany musia vždy rozlišovať medzi bojovníkmi a civilistami a že strany môžu útočiť len na bojovníkov a vojenské ciele; žiada izraelskú vládu, aby v Rafahu nepodnikla vojenskú akciu, ktorá by zhoršila už aj tak katastrofálnu humanitárnu situáciu a zabránila naliehavo potrebnému poskytovaniu základných služieb a humanitárnej pomoci; vyjadruje hlboký zármutok nad nevinnými obeťami na oboch stranách a ich rodinám a blízkym vyslovuje plnú spoluúčasť; žiada, aby osoby zodpovedné za teroristické činy a porušovanie medzinárodného práva boli brané na zodpovednosť; vyzýva na dôkladné vyšetrenie úlohy, ktorú zohrávajú tretie krajiny vrátane Iránu a Kataru a neštátne subjekty pri poskytovaní finančnej, materiálnej a operačnej podpory hnutiu Hamas;

4. dôrazne odsudzuje pokračujúce útoky na námorné činnosti v Červenom mori z území kontrolovaných húthími v Jemene za podpory Iránu; víta rozhodnutie členských štátov začať námornú operáciu SBOP pod názvom ASPIDES na ochranu obchodných plavidiel posilnením informovanosti o situácii v danej námornej oblasti a poskytovaním sprievodných plavidiel, aby sa zabránilo útokom; ďalej odsudzuje útoky vojenských skupín podporovaných Iránom z Libanonu, Sýrie a Iraku;

Poskytnutie potrebných obranných spôsobilostí Ukrajine

5. potvrdzuje, že EÚ bude naďalej podporovať Ukrajinu tým, že poskytne potrebné vojenské prostriedky s cieľom ukončiť ruskú útočnú vojnu a obnoviť územnú celistvosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc, čo jej umožní účinne zvrchovane konať, chrániť svojich občanov, dokumentovať a vyšetrovať vojnové zločiny a postaviť zodpovedné osoby pred súd a splniť prianie ukrajinského ľudu o euroatlantickú integráciu, najmä členstvo v EÚ založené na silnej identifikácii s európskymi hodnotami slobody, demokracie a právneho štátu a členstva v NATO; zdôrazňuje, že vojenské víťazstvo Ukrajiny a jej členstvo v EÚ a NATO je potrebné pre celkovú bezpečnosť, stabilitu a udržateľný mier na európskom kontinente;

6. zdôrazňuje význam EPF, ktorý podporuje ukrajinské ozbrojené sily financovaním a poskytovaním vojenského vybavenia a výcviku a zároveň zabezpečuje koordináciu všetkých zainteresovaných strán prostredníctvom klíringového mechanizmu, ktorý spravuje Vojenský štáb EÚ (VŠEÚ); nabáda členské štáty, aby vytvorili predvídateľný súpis vojenských spôsobilostí založený na scenároch, ktorý možno poskytnúť v rámci EPF s cieľom zabezpečiť rýchle získavanie krátkodobých a dlhodobých spôsobilostí; vyzýva na zabezpečenie finančnej udržateľnosti a trvalosti EPF s cieľom poskytnúť Ukrajine a ďalším partnerom EÚ na celom svete podporu, o ktorú žiadajú; vyzýva na ďalšie zvýšenie a urýchlenie finančnej a vojenskej pomoci Ukrajine a na okamžité nasadenie moderného vybavenia, zbraní a systémov protivzdušnej obrany novej generácie a povrchových systémov;

7. naliehavo vyzýva väčšie členské štáty s významnými kapacitami obranného priemyslu, ako sú Francúzsko, Španielsko a Taliansko, aby výrazne a čo najskôr zvýšili vojenskú pomoc Ukrajine;

8. naliehavo vyzýva vlády členských štátov, aby okamžite nadviazali dialóg so spoločnosťami pôsobiacimi v obrannom priemysle s cieľom zaručiť, že výroba a dodávky najmä munície, granátov a riadených striel pre Ukrajinu budú mať prednosť pred objednávkami z iných tretích krajín;

9. víta pôvodný návrh PK/VP Borrella, ktorý vychádza z predchádzajúcej výzvy Európskeho parlamentu na vytvorenie fondu pomoci vo výške 20 miliárd EUR v rámci EPF určeného na podporu ukrajinských ozbrojených síl sumou až 5 miliárd EUR ročne v rokoch 2023 až 2027; vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty znížili túto ambíciu navýšenia o 5 miliárd EUR, a naliehavo ich vyzýva, aby v tejto súvislosti urýchlene dosiahli dohodu; dôrazne odsudzuje úsilie Maďarska o zablokovanie nedávnych pokusov o navýšenie EPF, ako aj návrh PK/VP o osobitnom fonde pomoci pre Ukrajinu; zdôrazňuje, že všetka vojenská pomoc a dodávky zbraní z EPF musia byť v plnom súlade so spoločnou pozíciou EÚ o vývoze zbraní, medzinárodným právom v oblasti ľudských práv a humanitárnym právom, a musia tiež zabezpečiť primeranú transparentnosť a zodpovednosť; vyjadruje poľutovanie nad zbytočným oneskorením pri schvaľovaní ďalšej tranže naliehavo potrebnej pomoci Spojených štátov určenej Ukrajine;

10. víta zriadenie vojenskej pomocnej misie na podporu Ukrajiny (EUMAM Ukraine) a jej úlohu pri zvyšovaní vojenskej účinnosti ukrajinských ozbrojených síl, aby mohli brániť územnú celistvosť v rámci medzinárodne uznaných hraníc Ukrajiny a s cieľom umožniť krajine účinnú zvrchovanosť a ochranu civilného obyvateľstva; zdôrazňuje potrebu poskytnúť útvaru pre plánovanie a vedenie vojenských operácií (MPCC) potrebný personál a infraštruktúru na plánovanie a riadenie tejto dôležitej výcvikovej misie;

11. víta schopnosť misie EUMAM Ukraine flexibilne riešiť potreby v oblasti výcviku na Ukrajine; očakáva, že prinesie pridanú hodnotu rozšírením ponuky odbornej prípravy, a že bude synchronizovaná s inými výcvikovými iniciatívami, ktoré už prebiehajú; trvá na prispôsobení modulov odbornej prípravy získaným poznatkom s cieľom primerane zodpovedať potrebám ukrajinských síl; blahoželá Európskej službe pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a členským štátom k úspešnému vycvičeniu viac ako 30 000 vojakov do konca roka 2023; víta návrh PK/VP zvýšiť cieľ na 60 000 ukrajinských vojakov, ktorí sa majú vycvičiť v roku 2024; zdôrazňuje význam neustáleho prispôsobovania a preskúmavania modulov odbornej prípravy na základe skúseností získaných z bojísk, ako aj trvalého zamerania sa na riešenie súčasných a budúcich výziev vrátane protipilotných vzdušných prostriedkov, výcviku systému bezpilotných vzdušných prostriedkov, vzdušnej obrany, odhaľovania mín, kombinovaných zbraní a špecializovaného výcviku a rozvoja kapacít súčasných a budúcich príslušníkov ukrajinských ozbrojených síl na všetkých úrovniach a v súlade s ich potrebami; ďalej víta rýchle ukončenie rokovaní a intenzívnu účasť členských štátov na spustení misie EUMAM Ukraine, ktorú možno opísať ako vzor pre budúce vojenské výcvikové misie, a vyzýva ich, aby preukázali podobné ambície a príspevky aj iným súčasným a budúcim misiám a operáciám SBOP;

12. oceňuje flexibilitu a prispôsobivosť poradnej misie Európskej únie na Ukrajine (EUAM Ukraine) pri vykonávaní jej revidovaného mandátu na podporu vyšetrovania a stíhania medzinárodných trestných činov spáchaných v súvislosti s nevyprovokovanou a neodôvodnenou vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine v ťažkých podmienkach; vyzýva EÚ, aby zabezpečila, že bude môcť fungovať s primeranými finančnými, logistickými a ľudskými prostriedkami s cieľom uspokojiť potreby Ukrajiny, a v tejto súvislosti víta účasť krajín mimo EÚ;

13. zdôrazňuje konkrétnu podporu EÚ Ukrajine prostredníctvom „troch ciest munície“; naliehavo žiada rýchlejšie dodávky munície z existujúcich zásob členských štátov prostredníctvom EPF; upriamuje pozornosť na sledovanie dvoch z „troch ciest munície“, ktorých cieľom je poskytnúť Ukrajine do marca 2024 jeden milión delostreleckých nábojov, a vyjadruje znepokojenie nad nedávnymi vyhláseniami, ktoré naznačujú, že termín nebude splnený; vyzýva PK/VP, Komisiu a členské štáty na urýchlenie spoločného obstarávania munície pre Ukrajinu a zdôrazňuje potrebu zvýšiť výrobné kapacity európskeho priemyslu zabezpečením rýchleho a účinného vykonávania zákona na podporu výroby munície; nabáda členské štáty, aby malým a stredným podnikom (MSP) v európskom obrannom sektore poskytovali špecializované príležitosti, aby sa mohli zúčastňovať na ponukovom konaní; vyzýva členské štáty EÚ, aby urýchlili rozvoj kapacít na výrobu vojenskej munície s osobitným zameraním na spoločné projekty s Ukrajinou a zabezpečili čo najskoršie prednostné vybavovanie objednávok pre Ukrajinu; ďalej zdôrazňuje, že by sa mali prijať konkrétne kroky na integráciu Ukrajiny do politík a programov EÚ v oblasti obrany a kybernetickej bezpečnosti počas prístupového procesu k EÚ, a to na základe spolupráce a výmen s Agentúrou Európskej únie pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA), existujúcej dohody s Európskou obrannou agentúrou (EDA) a možnosti členských štátov obstarávať v mene Ukrajiny ako príjemcu dodatočných množstiev v rámci posilnenia európskeho obranného priemyslu prostredníctvom aktu o spoločnom obstarávaní (EDIRPA); vyzýva ESVČ a Komisiu, aby predložili plán udržateľného a dlhodobého balíka bezpečnostných záväzkov pre Ukrajinu, ktorý bude dopĺňať zabezpečenie rastúcich bezpečnostných požiadaviek EÚ; víta zriadenie „Nástroja pre Ukrajinu“ a naliehavo vyzýva všetkých aktérov, aby sa usilovali o jeho vykonávanie;

14. zdôrazňuje význam globálneho odsúdenia útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, ktorá porušuje medzinárodné právo a zásady Charty OSN a oslabuje celosvetovú bezpečnosť a stabilitu; vyzýva osobitného vyslanca Komisie pre vykonávanie sankcií EÚ, aby dôkladne vyšetril obchádzanie sankcií EÚ voči ruským subjektom, najmä pokiaľ ide o tovar s dvojakým použitím v súvislosti s jeho útočnou vojnou proti Ukrajine; odsudzuje prítomnosť vojakov krajín mimo EÚ vrátane vojakov z Kuby, Srbska a Sýrie, ktorí bojujú za Rusko v jeho útočnej vojne na Ukrajine a požaduje ich okamžité stiahnutie;

15. zdôrazňuje výsledok samitu NATO vo Vilniuse, ktorý jasne potvrdzuje, že budúcnosť Ukrajiny je v aliancii; víta podporný balík samitu pre Ukrajinu a zriadenie Rady NATO – Ukrajina, ktorá po skončení vojny pripraví Ukrajinu na členstvo v NATO a ktorá sa má čo najskôr dokončiť; podporuje pokračujúce transatlantické úsilie a koordináciu vojenskej pomoci a dodávok zbraní na Ukrajinu;

16. zdôrazňuje, že záväzky EÚ a NATO voči Ukrajine sú súčasťou širšieho medzinárodne koordinovaného balíka bezpečnostných záruk pre Ukrajinu vrátane spustenia multilaterálneho rámca G7 na rokovania o dvojstranných bezpečnostných záväzkoch a dohodách pre Ukrajinu;

17. zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať v uplatňovaní článku 42 ods. 7 ZEÚ o vzájomnej pomoci a vyzýva na prijatie konkrétnych krokov s cieľom vytvoriť skutočnú politiku solidarity EÚ, a to aj objasnením súdržnosti medzi týmto článkom a článkom 5 Severoatlantickej zmluvy, keďže nie všetky členské štáty EÚ sú členmi NATO;

Posilnenie európskej obrany v reakcii na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine;

18. zdôrazňuje a vyjadruje svoju neochvejnú podporu záväzku hláv štátov a predsedov vlád EÚ vyjadrený vo vyhlásení z Versailles poskytnúť Ukrajine všetku potrebnú podporu a prevziať väčšiu zodpovednosť za európsku bezpečnosť posilnením obranných spôsobilostí členských štátov a EÚ; v tejto súvislosti podporuje väčšiu koordináciu s transatlantickými spojencami a NATO; považuje za potrebné aktualizovať Strategický kompas s cieľom zohľadniť poznatky získané z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, ktorá sa začala niekoľko dní pred jeho prijatím, ako aj vzhľadom na nedávne udalosti na Blízkom východe; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby v nadväznosti na toto preskúmanie, ktoré by sa malo stať pravidelným procesom, splnili tento záväzok urýchlením úplného vykonávania Strategického kompasu prostredníctvom masívneho posilnenia európskej vojenskej spolupráce na úrovni priemyselných a ozbrojených síl s cieľom urobiť z Európskej únie silnejší a schopnejší poskytovateľ bezpečnosti, ktorý je interoperabilný a komplementárny s NATO;

19. berie na vedomie diskusiu o jadrovom zastrašovaní v Európe a vyzýva na konštruktívnu a otvorenú európsku diskusiu o tomto základnom prvku územnej obrany a zastrašovania, ktorý je potrebný na zaistenie dlhodobej bezpečnosti európskeho kontinentu a jeho národov;

20. pripomína, že ako sa jasne uvádza v Strategickom kompase, cieľom je, aby EÚ bola schopná konať rýchlo a rozhodne vždy, keď vypukne kríza, sama v prípade potreby alebo v rámci partnerstva, a že Strategický kompas nemôže a nesmie byť náhradou za odloženie životne dôležitých investícií do bezpečnostných a obranných spôsobilostí EÚ; zdôrazňuje, že ambiciózne ciele a míľniky Strategického kompasu možno dosiahnuť len so zodpovedajúcou politickou vôľou a krokmi v mene členských štátov a inštitúcií EÚ, ako aj potrebnými finančnými príspevkami v prípade potreby; vyzýva preto členské štáty, aby sa zapájali do systematických, pravidelných aktualizácií analýzy hrozieb;

21. opätovne potvrdzuje, že EÚ by mala zreformovať svoj systém rozhodovania, aby sa stala dôveryhodným geopolitickým aktérom; vyjadruje poľutovanie nad tým, že potenciál rýchlych, účinných a efektívnych opatrení v oblasti zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politiky, ako sa stanovuje v premosťovacích doložkách ZEÚ, sa využíva len vo veľmi obmedzenom rozsahu; opakuje svoju výzvu Rade, aby postupne prešla na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou, pokiaľ ide o rozhodnutia v oblastiach SZBP a SBOP, aspoň v tých oblastiach, ktoré nemajú vojenské dôsledky; opakuje svoju výzvu na zriadenie pravidelných zasadnutí Rady ministrov obrany EÚ a vyzýva na diskusie o spoločnom civilno-vojenskom ústredí na európskej úrovni, ktoré by spájalo civilné a vojenské nástroje s cieľom plne využívať integrovaný prístup EÚ v oblasti krízového riadenia od strategického plánovania až po skutočné vedenie misie alebo operácie;

22. vyzýva na vymenovanie komisára pre obrannú úniu v rámci budúcej Komisie, ktorý bude zodpovedný za dokončenie skutočnej európskej obrannej únie a všetkých záležitostí súvisiacich s obranou vrátane SBOP, a to po jasnom rozdelení úloh s PK/VP; domnieva sa, že spolu s plnohodnotným výborom pre bezpečnosť a obranu, ktorý sa má zriadiť v Európskom parlamente, by spoločne s komisárom pre obrannú úniu mali dohliadať na osobitný a významný rozpočet obrannej únie;

Strategický kompas: „KONAŤ“

23. pripomína príslušným orgánom EÚ a členským štátom ich záväzok posilniť kapacity MPCC a dosiahnuť plnú operačnú spôsobilosť, a to aj poskytnutím primeraných priestorov, dostatočného personálu a reorganizáciou Vojenského štábu EÚ; žiada, aby sa jeho plná operačná spôsobilosť dosiahla do roku 2025, ako sa uvádza v Strategickom kompase, a to aj napriek záverom Rady z 19. novembra 2018, v ktorých sa predpokladá termín do roku 2020; ďalej žiada, aby sa počet zamestnancov MPCC výrazne zvýšil až na 250 zamestnancov; zdôrazňuje naliehavú potrebu stanoviť MPCC ako preferovanú štruktúru velenia a kontroly pre vojenské operácie EÚ, a to aj pokiaľ ide o využívanie budúcej kapacita rýchleho nasadenia; zdôrazňuje, že aj jedno zo štyroch súčasných národných operačných veliteľstiev môže byť určené na túto úlohu;

24. opätovne zdôrazňuje význam úplného vykonávania kapacity rýchleho nasadenia, ktorá má k dispozícii aspoň 5 000 jednotiek a príslušných kapacít podľa ich modulárnej povahy, ktorí sú k dispozícii pre krízové situácie v obmedzujúcom prostredí, ako sú záchranné a evakuačné úlohy, počiatočné vstupné a stabilizačné operácie alebo dočasné posilnenie misií; domnieva sa, že bez pevného politického záväzku a väčšieho množstva zdrojov je ohrozená ambícia sfunkčniť kapacitu rýchleho nasadenia do roku 2025; vyzýva členské štáty, aby zohľadnili praktické postupy vykonávania článku 44 ZEÚ počas sfunkčnenia kapacity rýchleho nasadenia EÚ, ako aj prípadne pri iných operačných záväzkoch SBOP s cieľom umožniť skupine ochotných a schopných členských štátov plánovať a viesť misiu alebo operáciu v rámci EÚ, a tým zabezpečiť rýchlu aktiváciu kapacity rýchleho nasadenia; opakuje, že kapacita rýchleho nasadenia by mala byť organizovaná podľa rôznych lehôt na oznámenie o nasadení pre jednotlivé jednotky kapacity rýchleho nasadenia, pričom v prípade niektorých jednotiek sa lehoty na oznámenie o nasadení pohybujú od 5 do 10 dní; konštatuje, že presný počet minimálnych jednotiek možno posúdiť až po analýze všetkých potenciálnych scenárov pri koncepčnom plánovaní; domnieva sa, že kapacita rýchleho nasadenia EÚ má veľký potenciál podstatne sa zlepšiť a stavať na ponaučeniach z predchádzajúcich bojových skupín EÚ, riešiť a prekonať ich rôzne nedostatky, posilniť strategickú autonómiu EÚ a pozitívne prispieť k integrovanému prístupu EÚ k bezpečnosti a mieru;

25. víta vôbec prvé živé cvičenie kapacity rýchleho nasadenia v rámci vojenského cvičenia krízového riadenia EÚ (MILEX) v roku 2023, ktoré sa uskutočnilo v októbri 2023 v Španielsku, a so záujmom očakáva ďalšie budúce cvičenia zamerané na zlepšenie jej spôsobilostí, zvýšenie interoperability medzi členskými štátmi a účinné testovanie využívania kapacity rýchleho nasadenia v rôznych scenároch; vyzýva členské štáty a ESVČ, aby zabezpečili, že takéto cvičenia odbornej prípravy a osvedčovania budú môcť využívať mechanizmus spoločných nákladov s cieľom zabezpečiť primeranú účasť v budúcnosti;

26. zdôrazňuje, že kapacita rýchleho nasadenia EÚ by sa mala zriadiť ako jeden z typov vojenskej spôsobilosti Európskej únie na reakciu na krízy s vlastnou právnou identitou, aby sa mohla sformovať do síl, ktoré sú trvalo dostupné a spoločne trénujú s cieľom stať sa stálou jednotkou; konštatuje, že kapacita rýchleho nasadenia by mala v záujme zlepšenia pripravenosti a interoperability uskutočňovať pravidelné spoločné cvičenia na strategickej úrovni, na úrovni spoločných síl a na taktickej úrovni, v rámci EÚ založenom na operačných scenároch a na základe jednotných noriem výcviku a certifikácie, ako sú napríklad normy NATO; zdôrazňuje, že termíny cvičení by mal stanoviť VŠEÚ a mal by ich plánovať a vykonávať MPCC; vyzýva členské štáty, aby sa zaviazali, že do roku 2025 značne napravia kritické nedostatky v strategických faktoroch, najmä v súvislosti s kapacitou rýchleho nasadenia, ako sú strategická letecká preprava, prostriedky vesmírnej komunikácie, zdravotnícke prostriedky, spôsobilosti v oblasti kybernetickej obrany a spôsobilosti v oblasti spravodajstva a prieskumu; víta, že medzeru vo vytváraní síl v poslednom čase vypĺňali členské štáty, čo umožnilo, aby kapacita rýchleho nasadenia a jej bojové skupiny boli do roku 2025 plne funkčné;

27. pripomína, že EÚ si stanovila dlhodobý cieľ výrazne zvýšiť svoje ambície a pracovať na rozvoji svojich kapacít na dobrovoľné nasadenie až 60 000 vojakov z členských štátov do operácií pod vedením EÚ, ako sa uvádza v helsinskom hlavnom cieli z roku 1999;

28. zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné výrazne posilniť vojenskú mobilitu našich ozbrojených síl a investovať do nej, pričom sa uprednostnia investície a odstránenie úzkych miest a chýbajúcich prepojení; oceňuje úsilie členských štátov, spojencov, EÚ a NATO o napredovanie vojenskej mobility v strednej a východnej Európe; vyzýva členské štáty, aby ďalej zjednodušovali a harmonizovali postupy vojenskej mobility a skrátili harmonogram udeľovania povolení s cieľom umožniť členským štátom EÚ konať rýchlejšie a zvýšiť efektívnosť reakcie v súlade s ich obrannými potrebami a povinnosťami, a to v kontexte misií a operácií SBOP, ako aj vnútroštátnych a nadnárodných činností;

29. vyzýva na posilnenie EDA, riadenie pokročilého výskumu a rozvoja spôsobilostí a na podporu spoločného obstarávania s cieľom posilniť obrannú technologickú a priemyselnú základňu EÚ (EDTIB), a to bez toho, aby sa bránilo obstarávaniu akéhokoľvek vybavenia od podobne zmýšľajúcich krajín; vyzýva na zlepšenie financovania obrany preskúmaním potenciálnej reformy úverovej politiky Európskej investičnej banky; vyzýva na zlepšenie prístupu priemyslu k súkromnému financovaniu s cieľom zabezpečiť, aby mal európsky obranný priemysel dostatočný prístup k verejným a súkromným financiám a investíciám na udržateľnom základe; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi zvážila vypracovanie parametrov pre finančný produkt, ktorého cieľom je podporiť investície do európskej bezpečnosti vrátane opatrení obranného priemyslu; víta spoločné úsilie Európskej investičnej banky a Komisie o spustenie kapitálového nástroja v oblasti obrany so 175 miliónmi EUR s cieľom stimulovať rozvoj technológií dvojakého použitia; víta nové prepracované fiškálne pravidlá týkajúce sa rozpočtových deficitov, ktoré umožňujú po invázii Ruska na Ukrajinu dodatočné vojenské výdavky;

30. vyzýva PK/VP a členské štáty, aby zabezpečili spoľahlivejšie, pružnejšie, účinnejšie a modulárnejšie misie a operácie SBOP, ktoré sa môžu prispôsobiť meniacemu sa bezpečnostnému kontextu, s prihliadnutím na zásadu integrovaného prístupu, a ktoré budú stavať na synergiách a komplementárnosti civilného a vojenského rozmeru SBOP; zdôrazňuje význam civilných misií SBOP pri koordinácii s ostatnými medzinárodnými partnermi, ktorí sa v hostiteľskej krajine venujú podobným činnostiam; zdôrazňuje, že je dôležité stanoviť jasné a dosiahnuteľné ciele pre každú misiu a operáciu doplnené potrebnými finančnými, logistickými a ľudskými zdrojmi v závislosti od pokroku dosiahnutého pri plnení každého cieľa; zdôrazňuje, že každá misia a operácia musia byť účinne prispôsobené potrebám a požiadavkám každej hostiteľskej krajiny, čím sa zabezpečí vytvorenie podmienok potrebných na to, aby misia dosiahla uvedené ciele a udržiavala silné partnerstvo s miestnym obyvateľstvom a vnútroštátnymi orgánmi; zdôrazňuje význam prístupov „vycvičiť a vybaviť“ a „školenia školiteľov“ k misiám a operáciám s cieľom zabezpečiť ich dlhodobý úspech a vplyv na hostiteľskú krajinu;

31. víta prijatie nového paktu o civilnej SBOP a záväzok zvýšiť účinnosť, flexibilitu a schopnosť reagovať civilných misií, a to aj urýchlením rozhodovania, posilnením operačného plánovania, ako aj zlepšením výberu a zamestnávania personálu, zdôraznením väčšej rodovej rovnosti a zlepšením nástrojov na zvýšenie schopnosti reakcie; domnieva sa, že civilné a vojenské misie sa musia viac zamerať na kľúčové prvky ľudskej bezpečnosti; víta záväzok ESVČ a členských štátov v úzkej spolupráci s Komisiou zaviesť v roku 2024 pravidelný a štruktúrovaný proces rozvoja civilných spôsobilostí;

32. vyzýva na vypracovanie podrobných posúdení vplyvu pre všetky misie a operácie, ktoré by sa uskutočňovali v častých intervaloch v kombinácii so strategickým preskúmaním, s cieľom účinnejšie vyhodnotiť krátkodobé, strednodobé a dlhodobé účinky na hostiteľskú krajinu, ako aj preskúmať, či misie a operácie dosiahli želaný vplyv; žiada, aby sa tieto posúdenia vplyvu poskytli Európskemu parlamentu; zdôrazňuje, že je osobitne potrebné, aby mali všetky misie a operácie doložky o ukončení činnosti, a tak mali v prípade potreby možnosť trvalého odchodu;

33. vyzýva Radu a ESVČ, aby zahrnuli zložku ochrany kultúrneho dedičstva do svojich misií a operácií SBOP s cieľom poskytovať pomoc a vzdelanie miestnym partnerom pri riešení bezpečnostných výziev týkajúcich sa zachovania a ochrany kultúrneho dedičstva; vyzýva Radu a ESVČ, aby do svojich misií a operácií SBOP zahrnuli zložku preventívnej diplomacie s cieľom lepšie analyzovať situáciu v danej oblasti, zabrániť prepuknutiu, eskalácii, pokračovaniu a opakovaniu konfliktov a sprostredkovať medzi stranami, ktoré sú na pokraji násilia, a pomôcť dosiahnuť zmierenie a vybudovať odolné a inkluzívne spoločnosti;

34. pripomína, že uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti vo vonkajších vzťahoch, jeho realizácia v praxi a vykonávanie programu ženy, mier a bezpečnosť sú dlhodobými prioritami EÚ; trvá preto na tom, že je dôležité plniť všetky prijaté záväzky vrátane záväzkov v akčnom pláne EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III (2020 – 2024) a v Strategickom kompase, a to aj podporou rodovej rovnosti a systematickým uplatňovaním rodového hľadiska na základe rodovej analýzy založenej na údajoch vo všetkých civilných a vojenských plánoch a činnostiach SBOP; v tejto súvislosti víta vymenovanie poradcov pre rodové otázky vo všetkých misiách a operáciách SBOP a zriadenie siete kontaktných miest pre rodové otázky; vyzýva na úplné vykonávanie záväzkov prijatých v novom Pakte o civilnej SBOP, čo zahŕňa výrazné zvýšenie účasti žien na civilnej SBOP medzi medzinárodnými zamestnancami s cieľom dosiahnuť aspoň 40 % zastúpenie a zároveň sa usilovať o rodovú paritu; zdôrazňuje však, že je potrebné urobiť viac na zabezpečenie rodovej rovnosti a plnej a zmysluplnej účasti žien na SBOP, najmä vo vojenských misiách; vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na minimalizáciu kariérnych prekážok pre ženy v rámci svojich obranných síl; naliehavo vyzýva ESVČ, aby Podvýboru pre bezpečnosť a obranu (SEDE) pravidelne podávala správy o svojom pokroku pri vykonávaní opatrení súvisiacich s rodovou rovnosťou;

35. zdôrazňuje zásadnú úlohu rodovej rovnosti a práv žien v základných aspektoch bezpečnostných a obranných opatrení; dôrazne odsudzuje páchanie vojnových zločinov proti civilnému obyvateľstvu, najmä využívanie sexuálneho násilia ako nástroja vojny; zdôrazňuje význam opatrení v oblasti kybernetickej bezpečnosti pri monitorovaní a prevencii obchodovania so ženami postihnutými konfliktom;

36. zdôrazňuje, že okrem poskytnutia bezpečnostných záruk a pomoci Ukrajine musia byť zavedené opatrenia na riešenie problémov v oblasti duševného zdravia, ktoré vznikajú a budú naďalej vznikať medzi vojenským personálom a občanmi v dôsledku vojny;

37. víta spoločné oznámenie z júna 2023 o novom pohľade na prepojenie medzi klímou a bezpečnosťou, v ktorom sa načrtávajú konkrétne opatrenia na riešenie vplyvov zmeny klímy a zhoršovania životného prostredia na bezpečnosť a európsku obranu vrátane SBOP; zdôrazňuje, že je potrebné pokročiť v jeho komplexnom vykonávaní s cieľom zvýšiť operačnú účinnosť vrátane nasadenia environmentálnych poradcov do všetkých misií a operácií SBOP do roku 2025 a podporovať členské štáty pri riešení akýchkoľvek nedostatkov, prekážok a stimulov, aby pripravili svoje ozbrojené sily na zmenu klímy, ako sa požaduje v Strategickom kompase;

38. opätovne zdôrazňuje dôležitú úlohu mladých ľudí a mládežníckych organizácií pri udržiavaní a presadzovaní mieru a bezpečnosti a vyzýva ESVČ, aby sa zaviazala systematickejšie začleňovať mladých ľudí do svojho programu v oblasti mládeže, mieru a bezpečnosti;

39. zdôrazňuje význam primeraného, flexibilného a udržateľného financovania všetkých bezpečnostných a obranných programov a iniciatív vrátane rozpočtu SZBP a EPF; vyjadruje poľutovanie nad tým, že rozpočet SZBP sa len nepatrne zvýšil z viacročného finančného rámca (VFR) na roky 2014 – 2020 na VFR na roky 2021 – 2027, zatiaľ čo počet úloh misií SBOP sa zvýšil; vyzýva na podstatné zvýšenie finančných prostriedkov pre rozpočet SZBP vrátane zriadenia osobitnej rozpočtovej položky SZBP, ktorou sa zriaďuje nástroj civilnej podpory, ktorý by partnerským krajinám poskytoval vybavenie a služby s cieľom posilniť ich civilné spôsobilosti; víta dohodu Európskej rady o posilnení nových priorít o 64,6 miliardy EUR v revidovanom VFR EÚ vrátane zvýšenia o 1,5 miliardy EUR vyčlenených na Európsky obranný fond (EDF) v rámci novej Platformy strategických technológií pre Európu (STEP); vyzýva členské štáty, aby predložili opätovné posúdenie rozsahu a vymedzenia spoločných nákladov s cieľom posilniť solidaritu a stimulovať účasť na vojenských misiách a operáciách, ako aj náklady súvisiace s cvičením v súlade so Strategickým kompasom; ďalej vyzýva členské štáty, aby zmenili proces financovania EPF s cieľom zabezpečiť primeranú a udržateľnú podporu pre partnerov, spojencov a operácie SBOP;

Strategický kompas: „INVESTOVAŤ“

40. víta zvýšenie rozpočtov a investícií členských štátov a inštitúcií EÚ do obrany a žiada, aby sa maximalizoval ich vplyv s cieľom poskytnúť európskym ozbrojeným silám potrebné spôsobilosti väčším využívaním spoločného obstarávania a spoločných investícií do výskumu a vývoja v oblasti obrany; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že ani ruská útočná vojna voči Ukrajine, ani súčasné programy obranného priemyslu na úrovni EÚ neviedli k skutočnému posunu smerom k tomu, aby sa spolupráca na úrovni EÚ stala normou; naliehavo vyzýva členské štáty, aby posilnili spoluprácu v oblasti obranného priemyslu a stanovili referenčnú hodnotu pre obstarávanie obranného vybavenia v rámci európskej spolupráce na minimálne 35 % a na 20 % pre výskum a technológie v oblasti obrany, na ktorých sa dohodli všetky členské štáty v rámci Európskej obrannej agentúry, ako už bolo deklarované v roku 2007; vyjadruje ďalej poľutovanie nad tým, že na financovanie nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania a aktu ASAP sa Komisia uchýlila ku kanibalizácii existujúcich zdrojov určených na iné iniciatívy v oblasti bezpečnosti a obrany alebo iné programy, čím oslabila iné existujúce iniciatívy a zdôraznila potrebu vyčleniť ďalšie zdroje na okruh 5 VFR; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby vyčlenili ďalšie finančné a ľudské zdroje pre ESVČ s cieľom zabezpečiť, aby mohla účinne vykonávať svoju úlohu diplomatickej služby EÚ vzhľadom na veľmi sporný geopolitický kontext a zvýšené požiadavky na jej obmedzené kapacity v posledných rokoch; zdôrazňuje však, že zvýšené investície musia byť udržateľné a musia riešiť vznikajúce hrozby;

41. pripomína, že EÚ a členské štáty majú teraz komplexný súbor nástrojov na posilnenie strategického prístupu k rozvoju spôsobilostí, a to pod vedením osobitnej skupiny pre spoločné obstarávanie v oblasti obrany a s využitím koordinovaného ročného preskúmania EDA v oblasti obrany, plánu rozvoja spôsobilostí (CDP) a analýzy nedostatku investícií do obrany; zdôrazňuje, že tieto nástroje sa teraz musia využívať v plnej miere, musia preukázať ich súdržnosť a účinnosť a priniesť hmatateľné výsledky; vyzýva Komisiu a PK/VP, aby predložili aktualizáciu analýzy nedostatku investícií do obrany a určili spôsobilosti a programy, ktoré sa vypracujú s podporou EÚ do konca desaťročia; pripomína potrebu rozvoja európskej politiky v oblasti spôsobilostí a vyzbrojovania na tento účel; vyzýva Radu a Komisiu, aby zvýšili investície do inovácií v oblasti obrany;

42. víta revíziu a prezentáciu CDP na rok 2023; vyjadruje poľutovanie nad obmedzeným pokrokom v rozvoji spôsobilostí od prvého CDP v roku 2008; zdôrazňuje, že najmä vzhľadom na nezákonnú útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine a hrozbu pre európsku bezpečnosť je potrebné silnejšie a spoločné úsilie členských štátov EÚ s cieľom odradiť agresorov a chrániť európskych občanov a záujmy;

43. domnieva sa, že EDF je, žiaľ, stále nedostatočne financovaný, poukazuje však na pridanú hodnotu opatrení na úrovni EÚ v oblasti európskej obrany; odporúča rozšírenie návrhov Komisie vo všetkých oblastiach politiky EÚ súvisiacich s obranou v koordinácii s členskými štátmi; požaduje ďalšie navýšenie rozpočtu EDF o 1 miliardu EUR navyše k dohodnutej sume 1,5 miliardy EUR, ako súčasť návrhu platformy STEP; naliehavo vyzýva na maximálnu konzistentnosť a koordináciu medzi rôznymi iniciatívami v oblasti bezpečnosti a obrany, ako sú okrem iného CARD, EDF, nástroj na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania, ASAP, PESCO a vojenská mobilita, s cieľom zabrániť prekrývaniu, zaručiť efektívne verejné investície a riešiť nedostatok kritických spôsobilostí;

44. zdôrazňuje, že je dôležité znížiť závislosť v oblasti kritických technológií a hodnotových reťazcov, aby sa EÚ mohla posunúť smerom k väčšej technologickej autonómii, aby mohla vyvíjať, vyrábať a zavádzať vlastné technológie v kritických oblastiach; v tejto súvislosti víta akt o kritických surovinách, ktorý má zásadný význam pre plnenie zásad Vyhlásenia z Versailles, a ktorým sa posilňuje odolnosť dodávateľských reťazcov pre európsky obranný priemysel; zdôrazňuje, že podpora spoločného obstarávania na európskej úrovni je logickým doplnkom EDF tým, že pokrýva celý okruh od výskumu a vývoja až po verejné obstarávanie, čím sa konsoliduje dopyt, ktorý zlepšuje interoperabilitu ozbrojených síl členských štátov, dosahuje úspory z rozsahu a v konečnom dôsledku posilňuje európsku obranu; konštatuje, že výrobky obranného priemyslu by sa mali podľa možnosti zhromažďovať v spoločnostiach v Európe, ktoré budú podporovať európsky priemysel, najmä MSP;

45. zdôrazňuje, že EDIRPA a ASAP môžu byť len prvým krokom k zlepšeniu kapacít európskej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB) s cieľom dodávať členským štátom potrebné výrobky a množstvá a mali by ich dopĺňať ďalšie iniciatívy vrátane stratégie v oblasti európskeho obranného priemyslu (EDIS) spolu s plánovaným dlhodobým európskym investičným programom v oblasti obrany (EDIP), pre ktorý je potrebné zabezpečiť primerané financovanie, ako aj účinný regulačný rámec zameraný na podporu inovácií, podporu výroby a zabezpečenie inteligentnejších a efektívnejších verejných investícií; v tejto súvislosti vyzýva členské štáty EÚ, aby v nadchádzajúcej revízii VFR poskytli potrebné finančné prostriedky na všetky európske obranné nástroje; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia stále nenavrhla EDIP; vyzýva na rýchle a účinné vykonávanie nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania a ASAP; v plnej miere podporuje návrh na vytvorenie spoločného obranného fondu vo výške 100 miliárd EUR, ktorý by bol zameraný na okamžité zvýšenie domácej výroby zbraní a munície;

46. vyzýva Komisiu, aby využila odborné znalosti Vojenského výboru Európskej únie (VVEÚ) pri vymedzovaní priorít obranného priemyslu a formulovaní obranných iniciatív s cieľom zabezpečiť vojenskú súdržnosť na priemyselnej úrovni;

47. vyzýva členské štáty, aby zvýšili výdavky na obranu s cieľom prispôsobiť sa súčasnej geopolitickej situácii a riešiť významné hrozby pre bezpečnosť Únie a aby zaistili udržateľnú úroveň týchto výdavkov; vyzýva členské štáty NATO EÚ, aby zvýšili svoje vojenské rozpočty na základe posúdenia svojich vlastných požiadaviek a aby vynaložili aspoň 2 % HDP dobre koordinovaným a komplexným spôsobom, čím sa dosiahnu úspory z rozsahu a interoperabilita, a to aj pri pripomenutí výrazného zvýšenia výdavkov na obranu zo strany iných konkurentov, ako sú Rusko a Čína, a s cieľom napraviť nedostatky a splniť požiadavky vo všetkých oblastiach vyplývajúce z väčšmi spochybneného bezpečnostného poriadku a vzhľadom na vplyv historických nedostatočných investícií a prudko rastúcej inflácie na rozpočty na obranu; zdôrazňuje zásadnú úlohu EDTIB pri vybavení ozbrojených síl členských štátov s cieľom umožniť im chrániť európskych občanov a európske záujmy;

48. zdôrazňuje, že európske ozbrojené sily čelia vážnym problémom s náborom a udržaním; považuje za potrebné analyzovať tieto výzvy, a preto vyzýva VP/PK, aby poveril VVEÚ zberom a analýzou údajov o týchto otázkach vo všetkých členských štátoch EÚ s cieľom identifikovať možné protiopatrenia; poukazuje na to, že skutočnú európsku obrannú úniu nemožno vybudovať bez spoločnej vojenskej kultúry, a preto vyzýva PK/VP, aby poveril Európsku akadémiu bezpečnosti a obrany presadzovaním a rozširovaním vzdelávacích modulov pre vojenský personál ozbrojených síl členských štátov;

49. zdôrazňuje význam stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO) pri zlepšovaní obranných spôsobilostí EÚ a víta pokrok, ktorý sa doteraz dosiahol prostredníctvom projektov iniciatívy PESCO, napríklad v oblastiach, ako je kybernetická obrana, bezpilotné systémy, zdravotnícke služby a chemický, biologický, rádiologický a jadrový dohľad, ako aj ďalší pokrok dosiahnutý v rámci projektov vo všetkých vojenských oblastiach, ako sa uvádza vo výročnej správe sekretariátu PESCO o pokroku projektov; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že členské štáty stále v plnej miere nevyužívajú rámec PESCO a že pokrok vo vykonávaní stále zaostáva za očakávaniami; vyzýva PK/VP a členské štáty, aby projekty a ich vyhliadky nepretržite dôkladne skúmali, čo by malo zahŕňať aj možnosť zlúčiť, preskupiť, a dokonca ukončiť projekty, ktoré nedosahujú dostatočný pokrok, a presmerovať úsilie na malý počet prioritných projektov, ktoré majú viesť ku konkrétnym opatreniam, ako sa uvádza v Strategickom kompase; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že Európsky parlament nemôže vykonávať riadnu kontrolu projektov PESCO; vyzýva členské štáty, aby pravidelne, aspoň dvakrát ročne, poskytovali Európskemu parlamentu hodnotenie pokroku v rámci PESCO;

50. vyzýva Radu, aby začala realizovať projekt zriadenia európskeho civilného mierového zboru, ktorý by združoval odborné znalosti inštitucionálnych a neinštitucionálnych aktérov v oblasti predchádzania konfliktom, mierového riešenia konfliktov a zmierenia, a to s cieľom zvýšiť dôveryhodnosť, konzistentnosť, účinnosť, flexibilitu a viditeľnosť civilného krízového riadenia EÚ;

Strategický kompas: „PREDVÍDAŤ a ZAISTIŤ BEZPEČNOSŤ“

51. zdôrazňuje, že útočná vojna Ruska voči Ukrajine je súčasťou širšej stratégie na oslabenie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách; vyzýva EÚ, aby posilnila svoje kapacity v oblasti reakcie na hybridnú vojnu vrátane odhaľovania Ruska a iných štátnych a neštátnych subjektov vykonávajúcich zahraničnú manipuláciu s informáciami a zahraničné zasahovanie, ktoré spochybňujú naše záujmy, hodnoty a bezpečnosť, a to aj šírením falošných správ o EÚ alebo zameraním sa na misie a operácie SBOP v strategických oblastiach, ako aj aby na tieto skutočnosti EÚ reagovala; vyjadruje vážne znepokojenie nad nebezpečenstvom, ktoré dezinformačné kampane a manipulačné kampane založené na umelej inteligencii, a to aj prostredníctvom vytvárania falošných webových stránok a falošných obrázkov, predstavujú pre demokratické procesy, najmä pred voľbami; vyzýva Komisiu a ESVČ, aby úzko spolupracovali so súkromným sektorom, s občianskou spoločnosťou, ako aj s akademickou a technickou komunitou v boji proti týmto kampaniam škodlivého vplyvu a pri riešení otázky využívania nových technológií ako zbraní;

52. v tejto súvislosti vyzýva všetky členské štáty a kandidátske krajiny EÚ, aby vykonávali odporúčania z uznesení Európskeho parlamentu o zahraničnom zasahovaní do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií ([24]);

53. zdôrazňuje, že Čína vytvorila s Ruskom „neobmedzené priateľstvo“, ktoré zahŕňa významný transfer technológií a vojenských spôsobilostí a predstavuje pre EÚ čoraz väčší počet bezpečnostných výziev, najmä v oblasti kybernetickej bezpečnosti a zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania; zdôrazňuje, že je potrebné, aby EÚ posilnila bezpečnosť a integritu svojich kritických infraštruktúr, aby odstránila riziko a podporila technologickú výhodu EÚ v kritických odvetviach vrátane opatrení na obmedzenie alebo vylúčenie vysokorizikových dodávateľov, najmä subjektov prepojených s čínskou vládou;

54. pripomína, že závislosť od vysokorizikových dodávateľov kritických produktov s digitálnymi prvkami predstavuje strategické riziko, ktoré by sa malo riešiť na úrovni Únie; zdôrazňuje, že je potrebné ďalej posilňovať postupy preverovania priamych zahraničných investícií pomocou noriem náležitej starostlivosti s cieľom identifikovať pákový efekt vlád štátov, ktorý by bol v rozpore s bezpečnostnými a obrannými záujmami Únie a jej členských štátov, ako sa stanovuje v rámci SZBP podľa hlavy V ZEÚ, v súvislosti s investormi do kritickej infraštruktúry EÚ, ako sú európske prístavy a podmorské káble v Baltskom, Stredozemnom a Arktickom mori; zdôrazňuje, že tento prístup by sa mal rovnako uplatňovať na kandidátske a potenciálne kandidátske krajiny; domnieva sa, že na účinnú ochranu bezpečnosti európskeho dodávateľského reťazca informačných a komunikačných technológií pred rizikovými dodávateľmi a krádežami duševného vlastníctva v kybernetickej oblasti sú potrebné ďalšie právne predpisy; vyzýva na vytvorenie európskeho rámca zameraného na úzku reguláciu a stanovenie minimálnych noriem a podmienok týkajúcich sa vývozu duševného vlastníctva a technológií, ktoré majú zásadný význam pre bezpečnosť a obranu Únie, okrem iného vrátane tovaru s dvojakým použitím;

([24]) (2020/2268(INI)) and (2022/2075(INI));
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0064_SK.html;
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0219_SK.html.

55. vyjadruje znepokojenie nad agresívnym vojenským postojom Číny v Juhočínskom mori vrátane budovania ostrovov, obťažovania a nebezpečných manévrov vykonávaných jej námorníctvom, pobrežnou strážou a námornými milíciami, ako aj jej neutíchajúcim vojenským tlakom, cvičením útokov, porušovaním vzdušného priestoru a inými vojenskými akciami v šedej zóne Číny vrátane kybernetických a dezinformačných kampaní proti Taiwanu; vyzýva na väčšiu koordinovanú námornú prítomnosť a budovanie kapacít s partnermi EÚ v regióne; vyzýva Čínu, aby zastavila všetky tieto činnosti, ktoré ohrozujú stabilitu celého regiónu a v širšom kontexte priamo ovplyvňujú európsku bezpečnosť; nabáda členské štáty, aby zvýšili frekvenciu slobody plavby v Taiwanskom prielive a prehĺbili dialógy o bezpečnosti s Taiwanom s cieľom odradiť od čínskej agresie voči demokratickému ostrovu; vyzdvihuje spoluprácu s Taiwanom, pri ktorej vzhľadom na regionálne bezpečnostné obavy a obavy EÚ o bezpečnosť využíva jeho odborné znalosti a technologickú výhodu v boji proti čínskym kybernetickým hrozbám; víta nedávnu dohodu medzi vedúcimi predstaviteľmi Číny a USA o obnovení vojenskej komunikácie na vysokej úrovni;

56. konštatuje, že veľkú časť africkej infraštruktúry vrátane jej komunikačnej infraštruktúry financovali a postavili čínske štátne podniky; vyjadruje znepokojenie nad tým, že tento čínsky model je zjavne atraktívny pre mnohé krajiny, ktoré nedokážu splniť požiadavky EÚ, pokiaľ ide o prístup k rovnocenným úrovniam financovania, čím sa čínsky vplyv rozširuje na úkor partnerstiev EÚ; v tejto súvislosti je pevne presvedčený, že EÚ by mala ďalej posilňovať svoju spoluprácu s africkými partnermi a zvýšiť viditeľnosť a hmatateľné prínosy svojej podpory pre miestne obyvateľstvo; požaduje dlhodobú bezpečnostnú stratégiu EÚ voči Číne, Stredozemiu a Afrike orientovanú na budúcnosť;

57. vyzýva na ďalší pokrok pri ďalšom zlepšovaní súboru hybridných nástrojov EÚ, najmä pokiaľ ide o činnosti súvisiace s kybernetickými útokmi a zahraničnú manipuláciu s informáciami a zahraničné zasahovanie, a na revíziu vykonávacích usmernení k súboru nástrojov kybernetickej diplomacie EÚ; víta záväzok stanovený v Strategickom kompase a novom civilnom pakte poskytnúť do roku 2024 potrebné spôsobilosti, ktoré umožnia civilným misiám a operáciám SBOP reagovať na hybridné útoky vrátane zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania a kybernetických útokov, ako aj vypracovať koherentnú a jasnú komunikačnú stratégiu; opakuje, že je naliehavo potrebné zabezpečiť odborné znalosti a kapacity pre bezpečné informačné a komunikačné technológie pre všetky misie a operácie SBOP s cieľom bezpečne komunikovať na mieste operácie a so všetkými inštitúciami EÚ; v tejto súvislosti víta záväzok ESVČ a členských štátov zaviesť do roku 2025 rýchly komunikačný a informačný systém na bezpečné prepojenie ozbrojených síl a veliteľstiev misií v mieste operácie s Bruselom; uznáva dôležitú úlohu, ktorú budú v tejto súvislosti zohrávať vznikajúce prelomové technológie, ako sú kvantová výpočtová technika a umelá inteligencia; vyzýva ESVČ a Komisiu, aby zintenzívnili svoju spoluprácu a koordináciu s inými misiami a operáciami podobne zmýšľajúcich partnerov a organizácií vrátane mierových operácií OSN v boji proti operáciám zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania na danom mieste;

58. vyzýva členské štáty a ESVČ, aby zlepšili svoju stratégiu a prijali konkrétne opatrenia na systematické začleňovanie finančných a ľudských zdrojov, nástrojov a odbornej prípravy zameraných na boj proti hrozbám súvisiacim so zahraničnou manipuláciou s informáciami a zahraničným zasahovaním do všetkých delegácií EÚ a misií a operácií SBOP ako súčasť svojho širšieho mandátu v hostiteľských krajinách a v rámci svojej odolnosti voči hybridným hrozbám a zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu; vyzýva na zvýšenie viditeľnosti a strategickej komunikácie o prínosoch, prítomnosti a úlohe misií SBOP;

59. vyzýva členské štáty, ESVČ a Komisiu, aby uvažovali o vytvorení nezávislej štruktúry s dostatočnými zdrojmi, ktorej úlohou by bolo identifikovať, analyzovať a dokumentovať hrozby zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania voči EÚ ako celku s cieľom zvýšiť situačnú informovanosť a výmenu spravodajských informácií o hrozbách, a aby rozvíjali spôsobilosti priraďovania a protiopatrenia v súvislosti so zahraničnou manipuláciou s informáciami a zahraničným zasahovaním; domnieva sa, že táto štruktúra by slúžila ako referenčný bod a špecializované vedomostné centrum na uľahčenie a podporu operačnej výmeny medzi orgánmi členských štátov, inštitúciami EÚ a agentúrami EÚ a takisto by umožňovala výmeny najlepších postupov s podobne zmýšľajúcimi partnermi na celom svete; zdôrazňuje, že táto štruktúra by mala objasniť a posilniť úlohu oddelenia StratCom ESVČ a jeho pracovných skupín ako strategického orgánu diplomatickej služby EÚ a zabrániť prekrývaniu činností;

60. zdôrazňuje, že v záujme boja proti zvyšovaniu hrozieb a nárastu protieurópskeho naratívu zo strany krajín mimo EÚ v bezprostrednom susedstve EÚ musí EÚ zintenzívniť svoje úsilie pri poskytovaní podpory, odbornej prípravy a budovania kapacít pre podobne zmýšľajúce partnerské krajiny, a to aj bojom proti kampaniam zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania; vyzýva na zvýšenie odolnosti proti dezinformačným a rušivým kampaniam zameraným na oslabenie demokratických procesov a vytváranie rozporov a nabáda kandidátske krajiny, aby podnikli rozhodné kroky na boj proti manipulatívnym dezinformáciám, škodlivej propagande a iným hybridným hrozbám; vyzýva na prijatie strategických a proaktívnych opatrení na boj proti hybridným hrozbám a na predchádzanie zasahovaniu tretích strán do politických, volebných a iných demokratických procesov prístupových krajín, najmä zlomyseľným činom zameraným na manipuláciu verejnej mienky a marenie európskej integrácie;

61. odsudzuje a je znepokojený hybridnými vojnovými aktivitami súkromných vojenských spoločností a štátom podporovaných zástupcov, ako sú Wagnerova skupina a ďalšie ozbrojené skupiny, milície a zástupcovia, s cieľom uplatňovať vplyv vo viacerých krajinách na celom svete; vyzýva ESVČ, aby spolu s podobne zmýšľajúcimi partnermi vytvorila iniciatívu na boj proti neštátnym a štátom podporovaným skupinám subjektov so zlým úmyslom, ako je napríklad Wagnerova skupina; zdôrazňuje, že existujúci súbor nástrojov EÚ by mal zahŕňať reakcie, ako sú sankcie, na financovanie súkromných vojenských spoločností v zraniteľných regiónoch zo strany štátov mimo EÚ alebo spoluprácu s nimi;

62. odsudzuje politiku agresie vrátane naplánovaného vojenského útoku Azerbajdžanu na Náhorný Karabach; pripomína, že k tomuto útoku došlo po mesiacoch organizovaného vyhladovania a izolácie Arménov žijúcich v Náhornom Karabachu prostredníctvom blokády Lačinského koridoru; zdôrazňuje, že tzv. ruskí príslušníci mierových jednotiek na mieste neprijali žiadne opatrenia na zabránenie blokáde alebo jej ukončenie alebo na zastavenie azerbajdžanského vojenského útoku proti Náhornému Karabachu; odsudzuje vojenskú podporu, ktorú Azerbajdžanu poskytujú krajiny mimo EÚ; je vážne znepokojený dôsledkami de facto etnických čistiek pre civilné obyvateľstvo; opakuje svoj názor, že útok Azerbajdžanu nemôže zostať bez následkov, a vyzýva EÚ, aby prijala sankcie voči azerbajdžanským orgánom zodpovedným za viacnásobné porušovanie prímeria a aby pozastavila memorandum o porozumení v oblasti energetiky; vyzýva EÚ, aby pozastavila rokovania a novej dohode o partnerstve s Azerbajdžanom vzhľadom na nedávne udalosti a na dramatickú situáciu v oblasti ľudských práv v krajine;

63. víta, že bola zriadená civilná misia Európskej únie v Arménsku (EUMA), ktorej cieľom je pomôcť zvýšiť bezpečnosť v regióne znížením počtu incidentov v oblastiach zasiahnutých konfliktom a v pohraničných oblastiach Arménska, znížiť úroveň rizík, ktorým je vystavené obyvateľstvo žijúce v týchto oblastiach, a tým prispieť k normalizácii vzťahov medzi Arménskom a Azerbajdžanom na mieste a zároveň zvýšiť viditeľnosť EÚ v regióne; víta dohodu Rady o posilnení pozorovateľskej kapacity misie zvýšením jej prítomnosti na mieste; vyzýva Radu, aby predĺžila časový rámec jej nasadenia o ďalších päť rokov a rozšírila jej geografický rozsah tak, aby potenciálne zahŕňal arménsko-tureckú hranicu;

64. vyzýva ESVČ, aby bola pripravená poskytnúť Arménsku potrebnú technickú pomoc prostredníctvom nástroja EPF, aby Arménsko prehodnotilo svoje súčasné vojenské spojenectvá, keďže by sa tým posilnila odolnosť Arménska v súvislosti so zaistením bezpečnosti, nezávislosti a zvrchovanosti a viedlo by to ku komplexnejšej a posilnenej obrannej spolupráci medzi stranami; víta rozhodnutie Arménska pripojiť sa k Rímskemu štatútu Medzinárodného trestného súdu; žiada ESVČ, aby správy misie EUMA o situácii na mieste v dôvernom režime poskytovala Výboru pre zahraničné veci (AFET) a Podvýboru pre bezpečnosť a obranu (SEDE) Európskeho parlamentu;

65. vyzýva Radu, aby bola pripravená uložiť cielené a individuálne sankcie voči páchateľom agresie, okrem iného vrátane politických a vojenských spolupracovníkov prezidenta Alijeva, ako aj sankcie embarga na vývoz ropy a zemného plynu, a pozastaviť dovoz ropy a plynu z Azerbajdžanu v prípade akejkoľvek vojenskej agresie Azerbajdžanu proti arménskej územnej celistvosti;

66. víta nasadenie partnerskej misie EÚ v rámci SBOP v Moldavskej republike, ktorá je vôbec prvou civilnou misiou SBOP zameranou na posilnenie odolnosti sektora bezpečnosti Moldavska pri krízovom riadení a boji proti hybridným hrozbám; zdôrazňuje význam tejto inovačnej misie SBOP a vyzýva členské štáty, aby poskytli odborné znalosti a spôsobilosti potrebné na to, aby misia mohla podporiť Moldavsko, keďže Rusko využíva hybridnú vojnu; vyzýva ESVČ, aby preskúmala možnosť vytvorenia podobných misií do ďalších kandidátskych, pridružených a partnerských krajín s cieľom zvýšiť ich odolnosť voči hybridným hrozbám vrátane kybernetických hrozieb a zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania;

67. opätovne zdôrazňuje podporu EÚ, pokiaľ ide o zvrchovanosť a územnú celistvosť Moldavskej republiky a úsilie v rámci procesu rokovaní 5+2 o dosiahnutie mierového, trvalého a komplexného politického urovnania podnesterského konfliktu založeného na rešpektovaní zvrchovanosti a územnej celistvosti Moldavskej republiky v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc s osobitným postavením Podnesterska, ktoré by zabezpečilo ochranu ľudských práv aj na územiach, ktoré v súčasnosti nie sú pod kontrolou ústavných orgánov; vyjadruje znepokojenie nad tým, že Podnestersko naďalej slúži ako bezpečné útočisko pre prevádzačov ľudí a organizovanú trestnú činnosť, pričom uznáva, že hraničná podporná misia EÚ pre Moldavsko a Ukrajinu (EUBAM) zohráva dôležitú úlohu pri pomoci pri opätovnom otvorení železničnej nákladnej dopravy cez Podnestersko a bráni viacerým prevádzačským operáciám;

68. víta rozhodnutie Rady zo 4. mája 2023 vyčleniť 40 miliónov EUR v rámci EPF na podporu ozbrojených síl Moldavskej republiky a 30 miliónov EUR na podporu gruzínskych obranných síl; zdôrazňuje, že je potrebné ďalej zvyšovať podporu pre tieto partnerské krajiny podľa ich potrieb;

69. dôrazne odsudzuje nezákonnú okupáciu gruzínskych regiónov Abcházsko a Cchinvali/Južné Osetsko Ruskou federáciou a zdôrazňuje, že Ruská federácia pokračuje vo svojej nezákonnej okupácii a účinnej kontrole nad okupovanými územiami Gruzínska prostredníctvom svojej vojenskej prítomnosti, pokračujúcej inštalácie oplotených drôtov a iných umelých bariér pozdĺž okupačnej línie, častým nezákonným zadržiavaním a únosmi gruzínskych občanov a ďalším porušovaním ľudských práv na mieste; dôrazne odsudzuje plány Ruska vybudovať stálu námornú základňu v čiernomorskom prístave Očamčire v okupovanom regióne Abcházsko a vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby podporilo všetko úsilie o potrestanie tohto hrubého porušenia zvrchovanosti a územnej celistvosti Gruzínska; vyzýva Ruskú federáciu, aby splnila svoje medzinárodné záväzky vyplývajúce z dohody o prímerí z 12. augusta 2008, ktorú sprostredkovala EÚ, najmä svoj záväzok, aby stiahla všetok svoj vojenský a bezpečnostný personál z okupovaných území Gruzínska, umožnila vytvorenie medzinárodných bezpečnostných mechanizmov na týchto územiach a umožnila pozorovateľskej misii EÚ neobmedzený prístup na celé územie Gruzínska v súlade s jej mandátom; opakuje svoju výzvu EÚ, aby sa aj naďalej angažovala v mierovom riešení rusko-gruzínskeho konfliktu účinným využívaním všetkých dostupných nástrojov vrátane osobitného zástupcu pre Zakaukazsko a krízu v Gruzínsku, medzinárodných ženevských rokovaní, mechanizmov prevencie incidentov a reakcie na ne, pozorovateľskej misie EÚ a svojej politiky neuznania a angažovanosti; víta pomoc EÚ Gruzínsku v rámci Európskeho mierového nástroja a vyzýva EÚ, aby sa naďalej zapájala do bezpečnostnej spolupráce s Gruzínskom v prioritných oblastiach určených v Strategickom kompase, najmä pokiaľ ide o posilnenie odolnosti gruzínskeho bezpečnostného sektora v oblasti krízového riadenia, boja proti hybridným hrozbám a modernizácie obranných spôsobilostí;

70. víta predĺženie mandátu a zdôrazňuje význam práce operácie EUFOR Althea v Bosne a Hercegovine pri výcviku a podpore ozbrojených síl Bosny a Hercegoviny (AFBiH); v tomto zmysle víta zmluvu o spolupráci a odbornej príprave na rok 2023 uzatvorenú medzi ozbrojenými silami Bosny a Hercegoviny a operáciou EUFOR; vyzýva Bosnu a Hercegovinu, aby sa usilovala o vytvorenie multietnických jednotiek OSBH; pripomína angažovanosť EÚ pri podpore budovania obranných kapacít Bosny a Hercegoviny, najmä sumou 20 miliónov EUR, ktorá bola doteraz pridelená prostredníctvom EPF; podporuje rozšírenie mandátu operácie EUFOR Althea Bezpečnostnou radou OSN ako zriadenej a osvedčenej misie; dôrazne odsudzuje akúkoľvek rozdeľujúcu a/alebo separatistickú rétoriku, ktorá ďalej prispieva k zraniteľnosti krajiny, a zdôrazňuje, že štatút kandidátskej krajiny je príležitosťou a povinnosťou volených zástupcov Bosny a Hercegoviny splniť očakávania občanov a konkrétne zlepšiť každodenný život bežných ľudí; vyzýva na ďalšie posilnenie operácie EUFOR Althea, najmä prostredníctvom nasadenia ďalších jednotiek a prostriedkov, ako aj vytvorenia dôveryhodnej prítomnosti v okrese Brčko;

71. víta vysokú úroveň priblíženia k SZBP, ktorú dosiahla väčšina krajín zo západného Balkánu s príslušnou výnimkou Srbska; vyzýva na zmysluplnú účasť západného Balkánu na iniciatívach EÚ v oblasti kooperatívneho rozvoja a obstarávania obranných spôsobilostí; vyzýva na uzavretie administratívnych dohôd medzi Európskou obrannou agentúrou a krajinami zo západného Balkánu, ktoré ešte nedosiahli tento míľnik; víta pokračujúcu prítomnosť kosovských síl (KFOR) v Kosove a vyzýva misiu EÚ na podporu právneho štátu v Kosove (EULEX), aby posilnila svoju spoluprácu s KFOR s cieľom zabrániť organizovaným zločineckým skupinám, polovojenským skupinám a iným rušivým silám destabilizovať Kosovo;

72. uznáva právo Izraela na sebaobranu zakotvené a obmedzené medzinárodným právom a zdôrazňuje, že konanie Izraela preto musí byť prísne v súlade s medzinárodným humanitárnym právom; pripomína, že EÚ rozhodne podporuje prácu Medzinárodného trestného súdu; zdôrazňuje, že je dôležité rozlišovať medzi palestínskym ľudom a jeho legitímnymi túžbami na jednej strane a teroristickou organizáciou Hamas a jej teroristickými činmi na druhej strane; žiada, aby sa otvorili koridory na poskytovanie humanitárnej pomoci civilistom v Pásme Gazy a aby tieto koridory zostali trvalo otvorené; opätovne vyjadruje neochvejnú podporu riešeniu dosiahnutému prostredníctvom rokovaní a založenému na existencii dvoch štátov, ktorého základom sú hranice z roku 1967 a podľa ktorého dva suverénne, demokratické štáty žijú vedľa seba v mieri a majú zaručenú bezpečnosť, Jeruzalem je hlavným mestom oboch štátov a plne sa rešpektuje medzinárodné právo; vyzýva na dôkladné vyšetrenie úlohy Iránu, Kataru a Ruska pri financovaní a podpore terorizmu v regióne; rozhodne nesúhlasí s nedávnymi vyhláseniami tureckého prezidenta, v ktorých neoprávnene tvrdil, že Hamas nie je teroristickou organizáciou, a vyjadruje sklamanie nad nimi;

73. podporuje prebiehajúcu prácu policajnej misie EÚ a misie EÚ na podporu právneho štátu na okupovanom palestínskom území (EUPOL COPPS) a pomocnej hraničnej misie EÚ v Rafahu pri pomoci pri reforme sektora bezpečnosti a spravodlivosti palestínskych orgánov a pri integrovanom riadení hraníc; vyjadruje uznanie úradníkom a zamestnancom misií, ktorí naďalej pracujú v mimoriadne ťažkých podmienkach; vyzýva ESVČ a členské štáty, aby preskúmali mandáty týchto dvoch misií a posilnili ich budúcu úlohu vzhľadom na súčasnú situáciu a ich jedinečné postavenie, keď udržiavajú dialóg s Izraelským štátom aj Palestínskou samosprávou, v snahe posilniť mierové úsilie EÚ;

74. víta spoločné oznámenie o politike EÚ v oblasti kybernetickej obrany a vyzýva členské štáty, aby sa naďalej zaviazali a vykonávali ambiciózny, ale realistický súbor opatrení, ktorý navrhla Komisia, vrátane návrhu aktu o kybernetickej solidarite s cieľom zlepšiť ich schopnosť odhaľovať kybernetické hrozby a incidenty v EÚ a reagovať na ne, ale aj zlepšiť výmenu informácií a podporiť tvorbu vysokokvalitných spravodajských informácií spolu s špecializovanými platformami, zdrojmi a financovaním; konštatuje, že pre našu kybernetickú bezpečnosť je nevyhnutná vzájomná spolupráca medzi členskými štátmi EÚ, ako aj s našimi spojencami a partnermi na celom svete; naliehavo vyzýva na opatrnosť pri výmene údajov, ktoré by mali byť dostupné len partnerom s rovnakými hodnotami, zatiaľ čo riadenie a infraštruktúra by sa mali zveriť dôveryhodným spoločnostiam a poskytovateľom služieb; v tejto súvislosti konštatuje, že používanie technológie spoločnosti Huawei pri vývoji 5G vážne oslabuje kybernetickú odolnosť EÚ;

75. vyzýva na posilnenie odolnosti a schopností inštitúcií EÚ v boji proti kybernetickým útokom, čo je dôležitá bezpečnostná otázka najmä pred voľbami v EÚ;

76. žiada, aby Únia prijala účinné opatrenia na ochranu európskej kritickej infraštruktúry, cenných dodávateľských reťazcov a demokratických inštitúcií pred hybridnými hrozbami; vyzýva EÚ, aby zaviedla účinné systémy monitorovania a dohľadu pre kritickú infraštruktúru, ako sú potrubia a optické káble, s cieľom zabezpečiť predchádzanie útokom a ich rýchle odhaľovanie;

77. víta zistenia a vysokú úroveň ambícií v odporúčaniach navrhnutých v novej stratégii EÚ týkajúcej sa kozmického priestoru v oblasti bezpečnosti a obrany; považuje bezpečný, chránený a autonómny prístup do kozmického priestoru za kritický aspekt bezpečnosti a obrany EÚ, o čom svedčí jeho význam v ruskej útočnej vojne proti Ukrajine; v tejto súvislosti víta návrh uvedený v stratégii na vypracovanie utajovaného každoročného dokumentu o analýze vesmírnych hrozieb;

78. pripomína potrebu posilnenej výmeny spravodajských informácií a výmeny informácií medzi členskými štátmi a inštitúciami EÚ vrátane Európskeho parlamentu s cieľom zlepšiť informovanosť o situácii, lepšie predvídať nim a lepšie informovať pri tvorbe politík; zdôrazňuje potrebu zlepšiť bezpečnostné protokoly útvarov, ktoré pracujú v oblasti spravodajských informácií a/alebo citlivých informácií v EÚ; vyzýva PK/VP a členské štáty, aby posilnili jednotnú kapacitu na analýzu spravodajských informácií (SIAC) a Satelitné stredisko Európskej únie (SatCen); opakuje výzvu na nasadenie spravodajských spôsobilostí vo všetkých misiách a operáciách SBOP, ktoré by poskytovali informácie Spravodajskému a situačnému centru EÚ (EU INTCEN), VŠEÚ a CPCC; zdôrazňuje význam bezpečnej komunikácie pre spoľahlivé spravodajstvo a víta úsilie o zefektívnenie bezpečnostných pravidiel a predpisov v tejto súvislosti s cieľom lepšie chrániť informácie, infraštruktúru a komunikačné systémy pred zahraničným zasahovaním a útokmi; vyzýva členské štáty, aby posilnili EU INTCEN ako účinný orgán na výmenu spravodajských informácií s cieľom bezpečne si vymieňať spravodajské informácie, formulovať spoločnú strategickú kultúru a poskytovať strategické informácie s cieľom lepšie predvídať krízy a reagovať na ne v rámci EÚ aj mimo nej;

Strategický kompas: „PARTNERSTVÁ“

79. vyjadruje vážne znepokojenie nad zložitou a vážnou situáciou v regióne Sahel po mnohých prevratoch, napríklad v Nigeri, Mali a Burkine Faso, ale aj v Sudáne; odsudzuje vojenský prevrat, ku ktorému došlo 26. júla 2023 v Nigeri a žiada okamžité a bezpodmienečné prepustenie prezidenta Mohameda Bazouma a jeho rodiny a všetkých svojvoľne zadržiavaných osôb a zrušenie obvinení voči nemu; žiada, aby bol demokraticky zvolený prezident Bazoum okamžite dosadený do funkcie a aby bol bezodkladne obnovený ústavný poriadok;

80. pripomína, že stabilita v regióne Sahel má priamy vplyv na bezpečnosť a stabilitu v Európe; zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty musia prehodnotiť svoju politiku voči strategickému regiónu Sahel a poučiť sa z minulých chýb, najmä pokiaľ ide o Rusko, ale aj s ohľadom na potrebu zahrnúť holistické prístupy k spôsobu, akým tieto politiky riešia dlhodobé sociálne, hospodárske a rozvojové premenné; v tejto súvislosti považuje za potrebné poskytnúť africkým partnerom primerané zdroje; vyzýva ESVČ a členské štáty, aby zabezpečili, že ich bezpečnostné politiky zohľadnia regionálne a miestne aspekty, a to aj prostredníctvom dialógu s miestnym obyvateľstvom, občianskou spoločnosťou a demokraticky zvolenými orgánmi a regionálnymi organizáciami, ak je to možné, pričom budú dodržiavať zásadu afrických riešení afrických problémov; uznáva, že rôzne medzinárodné misie ešte nedosiahli svoj primárny cieľ, ktorým je trvalý mier v regióne; víta oznámenie PK/VP o revízii stratégie EÚ pre región Sahel; žiada, aby sa táto revízia uskutočnila čo najrýchlejšie a aby ďalej posilnila štatút misií spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky v regióne;

81. dôrazne podporuje rozhodnutia, ktoré prijali ECOWAS a Africká únia v reakcii na prevraty, a vyzýva členské štáty a ESVČ, aby preskúmali, ako im možno účinne pomôcť v ich úsilí;

82. odsudzuje prítomnosť súkromných vojenských spoločností a/alebo štátmi sponzorovaných zástupcov, ako je Wagnerova skupina a Africký zbor, ktoré zohrávali destabilizačnú úlohu v regióne Sahel a podporili rôzne represívne režimy v snahe posilniť vplyv Ruskej federácie v Afrike; domnieva sa, že všetky štátne prevraty sú výsledkom rôznych, viacrozmerných príčin, ktoré nie sú v každej krajine identické, a preto si vyžadujú starostlivé zváženie; je však zhrozený prejavmi silných protieurópskych nálad v niektorých krajinách a vyzýva členské štáty a ESVČ, aby zvážili zvýšenie vzájomnej komunikácie medzi ľuďmi prostredníctvom užšej komunikácie s miestnym obyvateľstvom a vnútroštátnymi orgánmi, cielenejšej strategickej komunikácie v miestnych jazykoch s cieľom vyvážiť nepriaznivé účinky a v prípade potreby čestným riešením ich koloniálnej minulosti;

83. nabáda ESVČ, aby pokračovala v pokroku, ktorý už dosiahla vojenská výcviková misia Európskej únie v Mozambiku (EUTM Mozambique) ako reakciu na rastúcu teroristickú hrozbu v Cabo Delgado a pri výcviku mozambických síl na mieste; je aj naďalej znepokojený rizikom šírenia tejto hrozby v tejto oblasti; vyzýva na okamžité opatrenia na urýchlenie dodávok nesmrtiaceho vybavenia;

84. zdôrazňuje, že z piatich výcvikových misií EÚ (EUTM) a vojenských partnerských misií (EUMPM) v Afrike tri z nich (Stredoafrická republika, Mali, Niger) v súčasnosti pokračujú oveľa pomalším tempom alebo boli oficiálne pozastavené; poukazuje tiež na to, že niektoré civilné misie poskytujúce pomoc domácim bezpečnostným silám sú pozastavené (EUCAP Sahel Mali), fungujú nedostatočne (EUAM RCA) alebo sa sťahujú (EUCAP Sahel Niger); zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby nasadený personál mal prístup k nástrojom, odbornej príprave, vybaveniu a zdrojom, ktoré mu umožnia poskytovať informácie a spravodajské informácie EÚ a jej členským štátom; domnieva sa, že koncepcia podpory má naďalej zásadný význam pre výcvikové misie, aby európski poradcovia mohli v teréne čo najpresnejšie overiť, či boli výcvikové programy riadne vykonané a či sú v súlade s operačnými potrebami miestnych ozbrojených síl;

85. ďalej vyzýva ESVČ a členské štáty, aby dôkladne preskúmali mandát všetkých misií SBOP v Afrike vrátane ich prípadného ukončenia, ak je to potrebné, s cieľom stanoviť dosiahnuteľné ciele a míľniky pre každú misiu vzhľadom na súčasný politický kontext, ako aj preskúmať, či by sa tieto misie mohli zmeniť tak, aby účinnejšie slúžili novej viacrozmernej a prispôsobenej stratégii EÚ v regióne Sahel a Afrike ako súčasť jej integrovaného prístupu;

86. víta začatie bezpečnostnej a obrannej iniciatívy EÚ na podporu západoafrických krajín Guinejského zálivu na počiatočné obdobie dvoch rokov v úzkej koordinácii s Pobrežím Slonoviny, Ghanou, Togom a Beninom;

87. vyjadruje poľutovanie nad tým, že veľký počet afrických krajín naďalej nepodporuje rezolúciu Valného zhromaždenia OSN odsudzujúcej Rusko, podporujúcej územnú celistvosť Ukrajiny a vyzývajúcej na mier;

88. víta aktualizáciu námornej stratégie a akčného plánu EÚ a záväzok posilniť úlohu Únie ako garanta medzinárodnej námornej bezpečnosti; víta skutočnosť, že preskúmanie zahŕňa posilnenie súčasných námorných operácií; víta skutočnosť, že v aktualizácii sa navrhuje preskúmať nové oblasti záujmu na mori, v ktorých sa má uplatňovať koncepcia koordinovanej námornej prítomnosti na základe skúseností získaných v Guinejskom zálive a severozápadnom Indickom oceáne; vyzýva členské štáty, aby sa aktívne zapojili do týchto iniciatív a posilňovali svoje vojenské námorné spôsobilosti s cieľom zlepšiť prítomnosť a viditeľnosť EÚ v Stredozemí, Čiernom mori, Atlantickom oceáne, indicko-tichomorskom regióne a globálnom námornom odvetví a aby účinne riešili hrozby a výzvy v Baltskom mori;

89. zdôrazňuje potrebu zaistiť bezpečnosť čiernomorského regiónu pomocou pri odmínovaní ukrajinských morských vôd a nabádať členské štáty, aby v tejto súvislosti ponúkali výcvikové cvičenia s dôrazom na rozvoj spôsobilostí proti námorným mínam a na ochranu kritickej infraštruktúry na morskom dne; zdôrazňuje skutočnosť, že podobné technológie by sa mali testovať a používať aj v iných európskych moriach, kde problém nevybuchnutej munície a chemických zbraní potopených v predchádzajúcom storočí už predstavuje hrozbu pre bezpečnosť, životné prostredie, zdravie a hospodárstvo, napríklad v Baltskom, Jadranskom a Severnom mori; vyzýva Komisiu, aby zvýšila finančné prostriedky na riešenie tejto rastúcej výzvy;

90. zdôrazňuje, že vzhľadom na rastúce geopolitické námorné napätie musí EÚ zabezpečiť slobodu plavby, bezpečnosť námorných komunikačných liniek a svojich plavidiel a posádok, infraštruktúru na mori a opatrenia na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu a zabezpečiť účinné monitorovanie svojich vonkajších námorných hraníc s cieľom zabraňovať nezákonným činnostiam; zdôrazňuje potrebu zintenzívniť spoluprácu medzi EÚ a NATO v oblasti námornej bezpečnosti s cieľom pokryť všetky otázky spoločného záujmu v tejto oblasti;

91. zdôrazňuje, že vzhľadom na rastúce geopolitické napätie na mori musí EÚ zabezpečiť účinné monitorovanie svojich vonkajších námorných hraníc s cieľom predchádzať nezákonným činnostiam; vyjadruje poľutovanie, že napriek rámcu reštriktívnych opatrení, ktorý EÚ stanovila 11. novembra 2019 v reakcii na protiprávne vrtné činnosti Turecka vo východnom Stredozemí, tieto činnosti pokračovali;

92. víta hlasovanie Turecka za odsúdenie ruskej útočnej vojny proti Ukrajine vo Valnom zhromaždení OSN a jeho záväzok týkajúci sa zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny, ale zároveň vyjadruje poľutovanie nad tým, že obchádzanie sankcií EÚ Tureckom oslabuje ich účinnosť, a vyzýva Komisiu, aby túto skutočnosť preskúmala; opakuje svoju výzvu Turecku, aby sa pripojilo k sankciám EÚ voči Rusku;

93. hoci uznáva, že Turecko je strategicky významná krajina, vyjadruje poľutovanie nad postojmi a politikami Turecka v určitých oblastiach záujmu EÚ a v jej susedstve, čo ohrozuje mier, bezpečnosť a stabilitu v regióne; dôrazne odsudzuje nezákonné činnosti Turecka na Cypre, ako je pokračujúce porušovanie rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN č. 550 (1984) a 789 (1992), v ktorých sa Turecko vyzýva, aby pod dočasnou správou OSN previedlo oblasť Varoša svojim zákonným obyvateľom, ako aj nedávne útoky na príslušníkov mierových jednotiek OSN v nárazníkovej zóne neďaleko dvojkomunitnej obce Pyla/Pile; odsudzuje výzvu tureckého prezidenta Recepa Tayyipa Erdoğana adresovanú medzinárodnému spoločenstvu, aby uznalo separatistický subjekt na okupovanom Cypre, a tým upustilo od príslušných rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN o dvojkomunitnej a dvojzónovej federácii s jednotnou medzinárodnou právnou subjektivitou, jednotnou zvrchovanosťou, jednotným občianstvom a politickou rovnosťou, ktoré sú tiež v súlade s acquis EÚ;

94. vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek úsiliu o zmiernenie napätia Turecko pokračuje vo svojich jednostranných provokačných opatreniach a nedodržiavaní rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN o zbrojnom embargu voči Líbyi, pokiaľ ide o operáciu IRINI, čím porušuje medzinárodné právo vrátane dohovoru UNCLOS a zvrchované práva členských štátov EÚ, najmä Grécka a Cypru, vo východnom Stredozemí; víta nedávne spoločné vyhlásenie vedúcich predstaviteľov Turecka a Grécka o udržiavaní dobrých susedských vzťahov, rozvíjaní otvorenej komunikácie, zmierňovaní napätia budovaním dôvery vo vojenskej oblasti, posilňovaní obchodu a úsilí o vyriešenie problémov v Egejskom mori; konštatuje, že Turecko je čoraz viac prítomné v oblastiach, v ktorých má EÚ kľúčové bezpečnostné záujmy a misie SBOP, a vyzýva Turecko, aby neohrozovalo záujmy a misie EÚ v týchto oblastiach; opätovne odsudzuje podpísanie memoránd o porozumení medzi Tureckom a Líbyou o komplexnej bezpečnostnej a vojenskej spolupráci a o vymedzení námorných zón, ktoré sú navzájom prepojené a sú jasným porušením medzinárodného práva, príslušných rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN a zvrchovaných práv členských štátov EÚ;

95. zdôrazňuje naliehavú potrebu výrazne zvýšiť investície do regionálnej a celosvetovej kontroly zbrojenia, nešírenia zbraní a odzbrojenia, najmä mnohostranných prístupov; zdôrazňuje potrebu väčšej transparentnosti a konvergencie na vnútroštátnej a európskej úrovni, pokiaľ ide o vývoz zbraní; vyzýva členské štáty, aby v plnej miere dodržiavali spoločnú pozíciu 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu, zmenenú rozhodnutím Rady (SZBP) 2019/1560; uznáva právomoci členských štátov v ich politikách verejného obstarávania v oblasti obrany;

96. opätovne potvrdzuje svoju úplnú podporu záväzku EÚ a jej členských štátov uplatňovať Zmluvu o nešírení jadrových zbraní ako základného prvku režimu v oblasti nešírenia jadrových zbraní a odzbrojenia; trvá na tom, že treba zabezpečiť, aby EÚ zohrávala silnú a konštruktívnu úlohu pri rozvoji a posilňovaní celosvetového úsilia o nešírenie zbraní založeného na pravidlách a štruktúre kontroly zbrojenia a odzbrojenia;

97. zdôrazňuje, že EÚ musí ďalej rozvíjať svoje vlastné spôsobilosti vo všetkých oblastiach s cieľom chrániť zvrchovanosť všetkých členských štátov, ale aj pripraviť pôdu pre presun záťaže z dlhodobého hľadiska, pričom EÚ prevezme väčšiu zodpovednosť za svoju obranu, a zároveň posilňovať svoju spoluprácu v oblasti bezpečnosti s NATO a podobne zmýšľajúcimi partnermi na celom svete; víta vytvorenie Schumanovho fóra pre bezpečnosť a obranu ako platformy pre výmenu medzi partnermi založenej na rovnosti a vzájomnom uznávaní;

98. čo najdôraznejšie zdôrazňuje význam aliancie medzi EÚ so USA, ktorá je založená na spoločných hodnotách demokracie, slobody a právneho štátu; oceňuje silný záväzok a angažovanosť Spojených štátov amerických voči územnej obrane Európy, najmä vzhľadom na ruskú útočnú vojnu proti Ukrajine, ktorá ohrozuje celý kontinent; dôrazne víta intenzívnejšie partnerstvo so Spojenými štátmi, najmä podpísanie administratívnej dohody medzi EDA a Ministerstvom obrany Spojených štátov amerických v apríli 2023, dialógy medzi EÚ a USA o bezpečnosti a obrane, ako aj o Číne; vyzýva EÚ, aby pokračovala v aktívnej spolupráci s USA v rámci strategického dialógu medzi EÚ a USA o bezpečnosti a obrane, ako sú spoločné iniciatívy v oblasti bezpečnosti a obrany, odzbrojenie a nešírenie zbraní, vplyv prelomových technológií, zmena klímy, hybridné hrozby, kybernetická obrana, vojenská mobilita, krízové riadenie a vzťahy so strategickými konkurentmi;

99. berie na vedomie význam väčšej spolupráce pri výrobe a obstarávaní výrobkov obranného priemyslu, a to aj prostredníctvom rovnakého prístupu na trh pre obranné odvetvia; v tejto súvislosti víta úsilie EÚ o zlepšenie vlastných obranných spôsobilostí a o prevzatie väčšej zodpovednosti za vlastnú obranu;

100. opakuje svoje výzvy na inštitucionalizovanú spoluprácu so Spojeným kráľovstvom v oblasti bezpečnosti a obrany, a to aj prostredníctvom užšej spolupráce v oblasti výmeny informácií, vojenskej mobility, vzájomných bezpečnostných a obranných iniciatív, krízového riadenia, kybernetickej bezpečnosti, hybridných hrozieb, zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania a nášho vzťahu so spoločnými strategickými konkurentmi; nabáda Spojené kráľovstvo, aby seriózne spolupracovalo s EÚ na naliehavých strategických výzvach; nabáda PK/VP, aby pozval Spojené kráľovstvo na neformálne zasadnutia ministrov zahraničných vecí (a obrany) v Rade s cieľom vymeniť si názory na otázky spoločného záujmu, pričom treba v plnej miere zachovať autonómiu EÚ pri rozhodovaní;

101. zdôrazňuje význam partnerského rozmeru Strategického kompasu pri posilňovaní spolupráce medzi EÚ a jej rovnako zmýšľajúcimi spojencami a partnermi na celom svete s cieľom bojovať proti zahraničným stratégiám zameraným na oslabenie EÚ a destabilizáciu medzinárodného poriadku založeného na pravidlách; víta dlho očakávané tretie spoločné vyhlásenie o spolupráci medzi EÚ a NATO, v ktorom sa potvrdilo, že EÚ a NATO sú kľúčovými partnermi, ktorí majú spoločné hodnoty a strategické záujmy a ktorí sa vzájomne dopĺňajú s cieľom zabezpečiť, aby spojenci v NATO mohli využívať silný európsky pilier v rámci NATO; vyzýva najmä na súčinnosť a súdržnosť medzi strategickou koncepciou NATO a Strategickým kompasom EÚ, najmä v oblastiach boja proti ruskej agresii, vojenskej mobility, hybridnej a kybernetickej vojny vrátane zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania, globálnej námornej bezpečnosti a boja proti tradičným hrozbám, ako je terorizmus, a poskytovania podpory partnerom;

102. víta pristúpenie Fínska k NATO; vyjadruje hlboké poľutovanie nad odložením ratifikácie pristúpenia Švédska k NATO; v tejto súvislosti ďalej odsudzuje pokusy o oslabenie demokratických slobôd v členských štátoch EÚ inštrumentalizáciou udelenia súhlasu s pristúpením Švédska k NATO; víta v tejto súvislosti dlho odkladané rozhodnutie Maďarska a Turecka schváliť pristúpenie Švédska k NATO, naliehavo vyzýva turecké orgány, aby splnili svoj sľub konštruktívnejšieho partnerstva v NATO, a to aj vo východnom Stredozemí;

103. víta spoločné oznámenie o akčnom pláne v oblasti vojenskej mobility 2.0 ako kľúčový príspevok k posilneniu európskej bezpečnosti, ako sa uznáva v Strategickom kompase; zdôrazňuje urýchlené prijatie projektov dopravnej infraštruktúry s dvojakým použitím po útočnej vojne Ruska proti Ukrajine; pripomína, že je dôležité zabezpečiť dostatočnú dostupnosť finančných zdrojov na pokračovanie súboru projektov v nadchádzajúcich rokoch;

104. zdôrazňuje význam rozvoja dialógov o bezpečnosti a obrane s partnermi na celom svete, najmä na západnom Balkáne a vo Východnom partnerstve, ale aj s kľúčovými partnermi v strategických námorných oblastiach siahajúcich od južného susedstva a indicko-tichomorského regiónu a od východného pobrežia Afriky až po južné Tichomorie a od Arktídy po Ďaleký východ; vyzýva na prehĺbenie vojensko-bezpečnostnej spolupráce s krajinami v bezprostrednom európskom susedstve posilnením bezpečnostného rozmeru a posilnením dialógov o bezpečnostnej a obrannej politike; opakuje výzvu na prehĺbenie spolupráce v oblasti bezpečnosti s medzinárodnými organizáciami, ako sú okrem iného OSN, Africká únia a jej mierové misie na miestach spoločných operácií a OBSE;

105. uznáva, že arktický región má významný strategický a geopolitický význam vzhľadom na svoje vznikajúce námorné trasy, bohaté prírodné zdroje a príležitosti na hospodársky rozvoj, ktoré ponúka globálne otepľovanie, pričom je čoraz viac spochybňovaný; považuje za alarmujúce rastúce aktivity a záujem autoritárskych režimov vrátane Ruska a Číny, pokiaľ ide o Arktídu; zdôrazňuje význam zachovania bezpečnosti, stability a spolupráce v Arktíde; zdôrazňuje, že tento región musí zostať bez vojenského napätia a využívania prírodných zdrojov a zároveň v ňom treba rešpektovať práva pôvodného obyvateľstva; opakuje, že je potrebné začleniť politiku Únie pre Arktídu do SBOP a zapojiť sa do účinnej spolupráce s NATO; žiada, aby sa o Arktíde pravidelne rokovalo v rámci zasadnutí Politického a bezpečnostného výboru a Rady;

106. dôrazne odsudzuje početné raketové testy vykonané Severnou Kóreou v roku 2023; upozorňuje na osobitnú zodpovednosť Číny a Ruska, pokiaľ ide o Severnú Kóreu, a vyzýva ich, aby využili svoj vplyv a zabránili každej ďalšej eskalácii; vyjadruje hlboké znepokojenie nad nedávnym stretnutím vedúcich predstaviteľov Severnej Kórey a Ruska; dôrazne odsudzuje dodávky severokórejských zbraní a balistických rakiet Rusku, ktoré sa používajú v útočnej vojne proti Ukrajine, a konštatuje, že Rusko svojou posilnenou vojenskou spoluprácou porušuje sankcie a rezolúcie OSN týkajúce sa Severnej Kórey; dôrazne odsudzuje Irán za zásobovanie Ruska dronmi a raketami, ktoré sa majú použiť v jeho útočnej vojne proti Ukrajine, a zdôrazňuje, že v súvislosti s Iránom je potrebné ďalšie medzinárodné úsilie v úzkej spolupráci s našimi partnermi;

Úloha Európskeho parlamentu

107. vyzýva na posilnenie parlamentnej demokracie a lepšiu kontrolu partnerských krajín mimo EÚ prostredníctvom parlamentných dialógov o bezpečnostných a obranných otázkach a budovaním parlamentnej odolnosti voči hybridným hrozbám vrátane kybernetických hrozieb a zahraničnej manipulácie s informáciami a zahraničného zasahovania;

108. konštatuje, že nedávne zvýšenie výdavkov na obranné politiky a programy na úrovni EÚ a medzi členskými štátmi má osobitný význam pre európsku obranu a bezpečnosť, odráža potreby súčasného bezpečnostného kontextu a poukazuje na vývoj obrany ako skutočnej oblasti politiky EÚ, ktorá si vyžaduje úplnú parlamentnú kontrolu a zodpovednosť s cieľom zabezpečiť, aby tieto programy a politiky čo najúčinnejším spôsobom prispievali k dosiahnutiu strategických cieľov EÚ a k ochrane európskych bezpečnostných a obranných záujmov; v tejto súvislosti opakuje svoju požiadavku na delegované akty týkajúce sa pracovných programov v rámci programov obranného priemyslu financovaných z rozpočtu EÚ; dôrazne opakuje svoju výzvu na zriadenie plnohodnotného výboru Európskeho parlamentu pre bezpečnosť a obranu s plnou legislatívnou a rozpočtovou zodpovednosťou v otázkach európskej obrany vrátane opatrení na posilnenie EDTIB za predpokladu, že tento výbor by bol hlavným výborom, pokiaľ ide o vznikajúce acquis v oblasti obrany v rámci EÚ s kontrolou, legislatívou a rozpočtovou zodpovednosťou;

109. s ohľadom na úspešnú spoluprácu medzi podvýborom SEDE a Výborom pre priemysel, výskum a energetiku v procese zriadenia nariadenie o nástroji na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) zdôrazňuje, že až do zriadenia plnohodnotného výboru by mal byť podvýbor začlenený do všetkých legislatívnych postupov, ktoré majú relevantné dôsledky pre európsku obranu;

110. vyzýva ESVČ, aby podvýbor SEDE pravidelne a komplexne informovala o vykonávaní Strategického kompasu;

°
° °

111. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Európskej rade, Rade, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, predsedníčke Komisie a príslušným komisárom, generálnemu tajomníkovi OSN, generálnemu tajomníkovi NATO, predsedovi PZ NATO, agentúram EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany a vládam a parlamentom členských štátov.